

4007m_Az_Q2017_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 4007m İqtisadiyyatın fəlsəfəsi

1 Ər – Fərabî biliyin hansı növlərini göstərir?

- Rasional və irrasional
- Ezoterik və məntiqi
- Tətbiqi və fundamental
- Praktiki və nəzəri
- Dini və elmi

2 “Müqəddimə” əsəri hansı məşhur orta əsr ərəb tarixçisi və sosioloquna mənsubdur?

- Bəhmənyar
- İbn Xəldun
- Tusi
- N. Gəncəvi
- Əl Fərabî

3 Fərabiyə görə rasional idrakın hansı formaları mövcuddur?

- Qavrayış, anlayış, mühakimə
- Intusiya, təxəyyül
- Qavrayış, təsəvvür, mühakimə
- Yaddaş, təsəvvür, təxəyyül
- Nəzəriyyə, duyğu, təsəvvür

4 Hələ X əsrdə yaşamış Hansı mütəfəkkir təbiət və cəmiyyət hadisələrinin dərk edilməsinə abstrakt təfəkkür metodunun , tədqiqatında analiz və sintez, tarixi və məntiqi idrak üsullarının mühüm kəsb etdiyini dəfəltlə qeyd etmişdir

- Freyd
- Əl- Fərabî
- K.Marks
- N.Tusi
- İbn Xəldun

5 İqtisadiyyat fəlsəfəsi cəmiyyətin hansı mühüm sferalarını öyrənməkdə əsas rola malikdir ?

- Cəmiyyətin əsaslarını
- İqtisadi varlığın əsaslarını
- Mənəvi əsasları
- Fiziki əsasları
- Sosial-ədalətlik əsaslarını

6 XX-XXI əsrlərin astanasında meydana çıxan ideyalardan biri belə adlanırdı ?

- İnsanların bərabərliyi
- Postmodernizm
- İnkilabi
- Dini
- Velfarizm

7 İqtisad elminin fəlsəfəsinin predmetini təşkil edir?

- Elmi nəzəriyyələrin prinsipə yalan olması
- İqtisad elminin fəlsəfi tənqidi, problemlərin aktuallaşdırılması və konsept-dəyərlərin tədqiqi və interpretasiyası

- Həm kateqoriya və ümumi prinsiplər kimi, həm də idrak prosesinin pillələri kimi iqtisadi-elmi yaradıcılığın da metodoloji əsasları
- Yeni dünyagörüşü ilə birlikdə elmin «professional ideologiyası
- İdeyaların proliferasiyası – mövcud alternativ nəzəriyyələrin qarşılıqlı təsiri

8 ABŞ filosofu C. Roulsun 1988-ci ildə yazdığı “Ədalət Nəzəriyyəsi” adlı kitabında, ədalətli cəmiyyətin cavab verməli olduğu əsas meyarlarından biri belədir:

- Cəmiyyətin bütün üzvlərinin hüquqlarının bərabər olmaması
- Cəmiyyətin bütün üzvlərinin hüquqlarının bərabər olması
- Sosial ədalət, sosial-iqtisadi sabillik problemlərinin həll edilməsi
- Vətəndaşların sosial-iqtisadi məsələlərinin bərabər şəkildə həll edilməsi
- Müasir kapitalizm iqtisadiyyatın olduqca rəşional bir formasını kəsb etməsi

9 Virtual iqtisadiyyatın mahiyyət etibarı ilə istehsalını təşkil edir ?

- Maraqlar
- Obrazlar
- Fəaliyyətlər
- Fikirlər
- İdeyalar

10 Real iqtisadiyyatın istehsalı baxımından daha məqsədə uyğundur ?

- Obrazlar
- Maddi məhsullar, mallar, xidmətlər
- Ancaq xidmətlər
- Virtual Obrazlar
- Yalnız məhsullar

11 Mühəribədən sonrakı iqtisadi artım ABŞ-da hansı məktəbin yaranmasına səbəb oldu?

- Keyns
- Neoklassik
- Marksist
- Avstriya
- Çikaqo neoliberalizm

12 “Liberal sosializmin” əsas ideyalarından biri hesab olunur?

- Ənənəvi dəyərlərin, rəşionalizmin, humanizmin
- Qərb cəmiyyətinin müasir sosial-siyasi və iqtisadi quruluşunu qəbul etməməsi
- Demokratiya və mədəniyyətin inkişaf məsələləri
- Sosial problemlərin həllində dövlətin funksiyalarının məhdudlaşdırılması
- Vətəndaşların sosial-iqtisadi məsələlərin həllinə cəlb etməklə əhalinin hakimiyyət təsisatlarından uzaq düşməsi probleminin aradan qaldırılması

13 D.Rikardo apardığı təhlilin əsasında belə bir nəticəyə gəlmişdir ki:

- Real bazarın təşəkkülü ən azı lokal səviyyədə mənafe tarazlığının formalaşmasına paralel olaraq getməlidir
- Müasir situasiyanın dəyişməyəcəyi halda əməkhaqqı yaşayış minimumu səviyyəsinə qədər enəcək və sivilizasiyanın sonu yaxınlaşacaqdır
- Əməyin ictimai və mənimsəmənin xüsusi xarakteri arasında ziddiyyət güclənəcək
- Fəhlə sinfinin (bütün zəhmətkeşlərin) həyat şəraiti ifrat pisləşəcək
- Fəhlə sinfinin (bütün zəhmətkeşlərin) həyat şəraiti ifrat pisləşəcək və proletariat inqilab yolu ilə rejimi devirəcək

14 “Hər cür əməllərin, eləcə də hər cür nemətin ilkin müqəddəm şərti şəxsi mənafedir” fikri hansı alimə məxsusdur ?

- T.Kun

- B.Spinoza
- F.Bastia
- E.Fromm
- F.Engels

15 Bizim tələbatlarımızı cəmiyyət doğurur, buna görə də, biz onları, ödənilməsinə xidmət edən predmetlərlə ölçmək əvəzinə, həmin tələbatlara ictimai ölçü tətbiq edirik fikri kimə aiddir?

- Heç biri
- Marks
- A.Masloy
- Y.Ceyms
- I.Kant

16 Geniş mənada yaşamaq üçün müəyyən şəraitə ehtiyac duyan subyektin xüsusiyyəti kimi izah olunur:

- Xidmət
- Tələbat
- Təklif
- Qiymət
- Bazar

17 Alimlərin əksəriyyəti belə hesab edir ki, insanın fəallığının və hərəkətlərinin ilkin səbəbi məhz nədən irəli gəlir?

- İstəkdən
- Zövqlərdən
- Tələbatlardan
- Maraqdan
- Hamısı

18 Şəxsi və ictimai mənafelərin harmoniyası ideyasını kim bəyan etmişdir?

- İ.Feyerbax
- Epikur
- I.Kant
- K.Helvetsi
- A.Masloy

19 Tələbatların fərqləndirilməsi meyarını kim, onların nsnalara lazım olması səviyyəsində görürdü?

- I.Kant
- Epikur
- K.Helvetsi
- L.Feyerbax
- A.Masloy

20 Fəlsəfi biliyin özünəməxsusluğunu əsaslandırmaq üçün "Metafizika" təlimini kim yaratdı?

- C.Lokk
- Hegel
- Aristotel
- Konfutsi
- Platon

21 İbn Haldunun baxışlarında qıtlıq və bolluq anlayışları necə şərh olunur?

- Ölkəyə daha çox məhsulların idxal olunması.
- O, bunların şəhərlərin böyüklüyündən və əhalinin məskunlaşma dərəcəsindən asılı olduğunu göstərir;

- Ölkəyə daha çox məhsulların ixrac olunması;
- Qeyri-zəruri yaşayış vasitələrinin artmasında görünür;
- Şəhərlərdə əhalinin az hissəsinin məskunlaşmasında görünür;

22 Qədim Hindistanda insanın sosial durumu nə ilə şərtlənirdi?

- Taxıl sahələrinin çoxluğu ilə
- Statuslar sistemi (kastalar) ilə
- Onun mülkiyyətə münasibətilə
- Qızıl və gümüş metalların miqdarı ilə
- Mal qaranın sayı ilə

23 Eqlitar ədalət konsepsiyası nəyi bəyan edir ?

- Bu konsepsiya bəyan edir ki, cəmiyyətin bütün üzvləri orta təbəqəsi qeyri bərabər şəkildə sərvətlərə malik olsun, yəni sərvətlərin bölüşdürülməsi əvəzini verən ədalət prinsipinə əsasən həyata keçirilməsin.
- Bu konsepsiya bəyan edir ki, cəmiyyətin bütün üzvləri bərabər şəkildə sərvətlərə malik olsun, yəni sərvətlərin bölüşdürülməsi əvəzini verən ədalət prinsipinə əsasən həyata keçirilsin.
- Bu konsepsiya bəyan edir ki, cəmiyyətin yoxsul üzvləri bərabər şəkildə sərvətlərə malik olsun, yəni sərvətlərin bölüşdürülməsi əvəzini verən ədalət prinsipinə əsasən həyata keçirilsin.
- Bu konsepsiya bəyan edir ki, cəmiyyətin imkanlı üzvləri bərabər şəkildə sərvətlərə malik olsun, yəni sərvətlərin bölüşdürülməsi əvəzini verən ədalət prinsipinə əsasən həyata keçirilsin.
- Bu konsepsiya bəyan edir ki, cəmiyyətin bütün üzvləri qeyri bərabər şəkildə sərvətlərə malik olsun, yəni sərvətlərin bölüşdürülməsi əvəzini verən ədalət prinsipinə əsasən həyata keçirilsin.

24 C.Rolza görə, ədalətin düzgünlük kimi anlaşılması konsepsiyası nəyi ifadə edir?

- Bu konsepsiyada şəraitə daha az uyğunlaşanların və daha çox uyğunlaşanların həyatının yaxşılaşmasına köməklik göstərən əsas hüquq və azadlıqların nisbi bərabərliyi və sərvətlərin bölüşdürülməsində olan bərabərliyi nəzərdə tutulur.
- Bu konsepsiyada şəraitə daha az uyğunlaşanların həyatının yaxşılaşmasına köməklik göstərən əsas hüquq və azadlıqların bərabərliyi və sərvətlərin bölüşdürülməsində olan bərabərsizliyi nəzərdə tutulur.
- Bu konsepsiyada şəraitə daha çox uyğunlaşanların həyatının yaxşılaşmasına köməklik göstərən əsas hüquq və azadlıqların bərabərliyi və sərvətlərin bölüşdürülməsində olan bərabərsizliyi nəzərdə tutulur.
- Bu konsepsiyada şəraitə daha az uyğunlaşanların həyatının yaxşılaşmasına köməklik göstərən əsas hüquq və azadlıqların qeyri bərabərliyi və sərvətlərin bölüşdürülməsində olan bərabərlik nəzərdə tutulur.
- Bu konsepsiyada şəraitə daha az uyğunlaşanların həyatının yaxşılaşmasına köməklik göstərən əsas hüquq və azadlıqların qeyri bərabərliyi və sərvətlərin bölüşdürülməsində olan bərabərsizliyi nəzərdə tutulur.

25 Aşağıda göstərilənlərdən hansı elitar ədalətə aiddir ?

- Formal şəkildə fərqləndirmə, formal ədalət burada şəxsiyyətlərin real mənəvi bərabərliyi, onların məhəbbət və mərhəməti ilə müqayisə olunmur.
- Formal şəkildə fərqləndirmə, formal ədalət burada şəxsiyyətlərin real mənəvi bərabərliyi, onların məhəbbət və mərhəmətindən daha az əhəmiyyət kəsb edir.
- Formal şəkildə fərqləndirmə, formal ədalət burada şəxsiyyətlərin real mənəvi bərabərliyi, onların məhəbbət və mərhəmətindən üstün tutulur.
- Formal şəkildə fərqləndirmə, formal ədalət burada şəxsiyyətlərin real mənəvi bərabərliyi, onların məhəbbət və mərhəməti ilə bərabər tutulur.
- Formal şəkildə fərqləndirmə, formal ədalət burada şəxsiyyətlərin real mənəvi bərabərliyi, onların məhəbbət və mərhəməti ilə bir tutulur.

26 Aşağıdakılardan hansında utilitarizmin çatışmazlığı göstərilmişdir?

- Utilitarizmin çatışmazlığı ondan ibarətdir ki, o, sərvətlərə malik olmaq sahəsində mövcud olan fərqləri ədalətsiz hesab edir və yenidən bölüşdürmə ədaləti, toplanılmış sərvətin məhdudlaşdırılması ədaləti, rifahın mənəvi həddləri haqqında məsələyə diqqət yetirmir.
- Utilitarizmin çatışmazlığı ondan ibarətdir ki, o, sərvətlərə malik olmaq sahəsində mövcud olan fərqləri ədalətli hesab edir və yenidən bölüşdürmə ədaləti, toplanılmış sərvətin məhdudlaşdırılması ədaləti, rifahın mənəvi həddləri haqqında məsələ qaldırır.
- Utilitarizmin çatışmazlığı ondan ibarətdir ki, o, sərvətlərə malik olmaq sahəsində mövcud olan fərqləri ədalətli hesab etmir və yenidən bölüşdürmə ədaləti, toplanılmış sərvətin məhdudlaşdırılması ədaləti, rifahın mənəvi həddləri haqqında məsələ qaldırır.

- Utilitarizmin çatışmazlığı ondan ibarətdir ki, o, sərvətlərə malik olmaq sahəsində mövcud olan fərqləri ədalətli hesab edir və yenidən bölüşdürmə ədaləti, toplanılmış sərvətin məhdudlaşdırılması ədaləti, rifahın mənəvi həddləri haqqında məsələ qaldırır.
- Utilitarizmin çatışmazlığı ondan ibarətdir ki, o, sərvətlərə malik olmaq sahəsində mövcud olan fərqləri ədalətli hesab etmir və yenidən bölüşdürmə ədaləti, toplanılmış sərvətin məhdudlaşdırılması ədaləti, rifahın mənəvi həddləri haqqında məsələ qaldırır.

27 Utilitarizm konsepsiyasına görə aşağıdakılardan hansı ədalətin bərqərar olunmasının effektiv mexanizmi kimi qəbul edilir?

- Həm rəqabət həm də qeyri-təkmil rəqabət bazarı burada ədalətin bərqərar olunmasının effektiv mexanizmi kimi qəbul edilir.
- Rəqabət bazarı burada ədalətin bərqərar olunmasının effektiv mexanizmi kimi qəbul edilir.
- Qeyri-təkmil rəqabət bazarı burada ədalətin bərqərar olunmasının effektiv mexanizmi kimi qəbul edilir.
- Oliqopoliya bazarı burada ədalətin bərqərar olunmasının effektiv mexanizmi kimi qəbul edilmir.
- Monopoliya bazarı burada ədalətin bərqərar olunmasının effektiv mexanizmi kimi qəbul edilir.

28 Demokratik ədalət konsepsiyasının əhəmiyyətini izah edin.

- Onun yürütdüyü əsas prinsipi cəmiyyətin orta təbəqəli əhalisi üçün sərvətlərin maksimuma çatdırılmasını nəzərdə tutur.
- Onun yürütdüyü əsas prinsip hər kəs və cəmiyyətin hər bir üzvü üçün sərvətlərin maksimuma çatdırılmasını nəzərdə tutur.
- Onun yürütdüyü əsas prinsipi cəmiyyətin imkanlı üzvləri üçün sərvətlərin maksimuma çatdırılmasını nəzərdə tutur.
- Onun yürütdüyü əsas prinsipi cəmiyyətin yoxsul üzvləri üçün sərvətlərin maksimuma çatdırılmasını nəzərdə tutur.
- Onun yürütdüyü əsas prinsipi cəmiyyətin müəyyən təbəqəsi üçün sərvətlərin maksimuma çatdırılmasını nəzərdə tutur.

29 Paretonun səmərəlilik prinsipinə görə bölgü o halda effektivdir ki:

- Malların yenidən bölüşdürülməsində ki insanların bundan faydalanma ehtimalı və bundan zərərə düşmə ehtimalı mümkün olsun.
- Malların yenidən bölüşdürülməsində kiminsə bundan faydalanması mümkün olduğu halda , heç kimin bundan zərərə düşməsi mümkün olmasın.
- Malların yenidən bölüşdürülməsində kiminsə bundan faydalanması, heç kimin də bundan zərərə düşməsi mümkün olsun.
- Malların yenidən bölüşdürülməsində kiminsə bundan faydalanması, heç kimin də bundan zərərə düşməsi mümkün olmasın.
- Malların yenidən bölüşdürülməsində kiminsə bundan faydalanması mümkün olmadığı halda , kiminsə də bundan zərərə düşməsi mümkün olsun.

30 Aşağıdakılardan hansı mümkün olan prinsiplər sırasında həqiqətən də səmərəli və ədalətli olan balanslaşdırılmış bölgü prinsipidir?

- Mergel optimumu
- Adam Smitin "görünməz əl" prinsipi
- Rikardonun tarazlıq prinsipi
- Paretonun səmərəlilik prinsipi
- Valrasın səmərəlilik prinsipi

31 Liberal ədalət, hansı sahələrdə ədalətsiz mahiyyət daşımasını büruzə verir ?

- Liberal ədalət, xüsusilə, monopol bazar iqtisadiyyatında ədalətsiz mahiyyət daşımasını büruzə verir.
- Liberal ədalət, xüsusilə, siyasi sahələrdə ədalətsiz mahiyyət daşımasını büruzə verir.
- Liberal ədalət, xüsusilə, iqtisadi sahələrdə ədalətsiz mahiyyət daşımasını büruzə verir.
- Liberal ədalət, xüsusilə, qeyri-iqtisadi sahələr olan təhsil, səhiyyə, hüquq sistemlərində ədalətsiz mahiyyət daşımasını büruzə verir.
- Liberal ədalət, xüsusilə, bazar iqtisadiyyatında ədalətsiz mahiyyət daşımasını büruzə verir.

32 Aşağıdakılardan hansında liberal ədalət konsepsiyasının çatışmazlığı göstərilmişdir?

- Liberal ədalət konsepsiyasının çatışmazlığı azadlığın mütləqləşdirilməsi naminə ədalətin gizli saxlanmasıdır.
- Liberal ədalət konsepsiyasının çatışmazlığı ədalətin mütləqləşdirilməsi naminə azadlığın üstün tutulmasıdır
- Liberal ədalət konsepsiyasının çatışmazlığı azadlığın mütləqləşdirilməsi naminə ədalətin üstün tutulmasıdır
- Liberal ədalət konsepsiyasının çatışmazlığı azadlığın mütləqləşdirilməsi naminə ədalətin qurban verilməsidir.
- Liberal ədalət konsepsiyasının çatışmazlığı hüququn bərpası naminə müstəqilliyin qurban verilməsidir.

33 “Ultraempirist” adlandırılan şəxs kim olub?

- D.Yumun
- Q.Reyxenbax
- P.Karnap
- T.Xatçison
- M.Fridmen

34 Ehtimallı məntiq konsepsiyasının müəllifi kimdir?

- D.Yumun
- Q.Reyxenbax
- P.Karnap
- D.M.Keyns
- M.Fridmen

35 “Prinsipial və qaçılmaz xətlər (fallibizm) elmi biliyin spesifik cəhətidir.” fikri kimə məxsusdu?

- D.Yumun
- Q.Reyxenbax
- P.Karnap
- Poper
- M.Fridmen

36 Hansi məktəbinin məşhur nümayəndələri apriorizmi hər cür tən-qiddənkənar yanaşma hesab edirdilər.?

- Fransız
- Amerikan
- Alman
- Avstriya
- İngilis

37 “İqtisadi nəzəriyyənin ideoloji xarakter daşması ucbatından falsifikasionizm prinsipindən istifadə ifrat dərəcədə çətinləşir. Yanaşmanın təməlində dayanan əsas məsələ tədqiqatçı-iqtisadçının mənəvi prinsipləri, dini görüşləri və siyasi baxışlarının bir sıra məqamlarda şəlledici əhəmiyyət daşımındadır.” Bu mövqə kimlər tərəfindən dəstəklənir?

- Karnap, P.Xeylbroner və D.Robinson
- Popper, Lakatos və Kun
- Kun, Feyeraben və Karnap
- Q.Müller, P.Xeylbroner və D.Robinson
- Kun, P.Xeylbroner və D.Robinson

38 D.Fasfeldin fikrincə dəqiq deyimlər nədən qaynaqlanır?

- insan davranışının irrasionallığından
- insan davranışının subyektivliyindən
- insan davranışının qeyri-rasionallığından
- insan davranışının rasionallığından
- insan davranışının sistemliyindən

39 İqtisadi nəzəriyyədə proqnozlar ya texniki xarakter daşıyır, ya da prinsipçə mümkün olmur. Bu fikrin əsaslandırılmasında, kim əsas rol oynamışdır.?

- Seneka
- Ksenofont
- Aristotel
- T.Xatçison
- Platon

40 T.Xatçison iqtisadi müddəaları hansı yerə bölür?

- Obyektiv və sistemlilik
- Metafizik və sistemlilik
- Dialektik və obyektiv
- Tavtoloji (analitik) və empirik.
- Metafizik və obyektiv

41 T.Xatçison iqtisadi müddəaları neçə yerə bölür?

- 6.0
- 4.0
- 3.0
- 2.0
- 5.0

42 Apriorizmin sistemli tənqidi ilk dəfə kim tərəfindən həyata keçirilib?

- Ksenofont
- T.Xatçison
- Seneka
- Platon
- Aristotel

43 Qərb sosial fəlsəfəsində “ədalət” anlayışının mahiyyəti nədən ibarət idi ?

- Sosial ədalət, sosial-iqtisadi sabillik problemlərindən
- “Nisbi iqtisadi qeyri-bərabərliyə yalnız onun cəmiyyətin ən imkansız üzvlərinin yüksək həyat səviyyəsinə nail olmasına səbəb olduğu həddə yol vermək olar” bəyan edən diferensiasiya prinsipindən
- Cəmiyyətin bütün üzvlərinin hüquqlarının bərabər olmasından
- Qeyri-bərabərliyə yalnız onun hamı üçün faydalı olduğu həddə yol verən imkanların bərabərliyindən
- Vətəndaşların sosial-iqtisadi məsələlərinin bərabər şəkildə həll edilməsindən

44 Fəlsəfi metodların işlənməsində hansı məşhur sosial nəzəriyyəçilərin böyük xidmətləri olmuşdur ?

- M.Fridmen, M.Alenin
- A.Şelenin, E.R.Rotxaxerin
- X.Y.Vittevinin, D.Lvovun
- T.Kun, İ.Lakatos, P.Feyerabend, K.Popperin
- Q.Markyze, E.Fromm, Y.Xabermasın

45 İqtisadiyyat fəlsəfəsində antropoloji yanaşmanın əhəmiyyətinin mahiyyət konsepsiyası nədən ibarətdir ?

- Əmək və digər ictimai münasibətlərin mahiyyəti və inkişaf qanunauyğunluqlarını dərk etməyə əsaslı kömək göstərir
- Müasir kapitalizm iqtisadiyyatın olduqca rəşional bir formasını kəsb edir
- İdrak prosesinin yolu, bunu bilmək hər bir tədqiqatçı üçün müstəsna metodoloji əhəmiyyət kəsb edir
- Sosial-iqtisadi fəaliyyətin determinasiyasında insan, onun tələbatları və maraqları həlledici əhəmiyyətə malikdir
- İnkişaf haqqında bütün dialektik qanun və qanunauyğunluqlar inkişafın ziddiyətli və inkarlı mahiyyətini ifadə edir

46 Ədalətin, bərabərliyin, məşğulluğun, demokratiya və mədəniyyətin inkişaf mərhələsində, xüsusilə, ABŞ filosofu C. Roulson 1988-ci ildə yazdığı hansı kitabı diqqəti cəlb edir ?

- “Pul fəlsəfəsi”
- “Sərvətlərin bölgüsü”
- “Dini həyatın elementar normaları”
- “Ədalət Nəzəriyyəsi”
- “Açıq cəmiyyət və onun düşmənləri”

47 “Velfarizm” adlanan cərəyanın ingiliscədən tərcümədə hərfi mənası nədir ?

- Zərər
- Səmərə
- Xoşbəxtlik
- Rifah
- Fayda

48 M.Fridmenin əsas nəzəri olaraq prioritet hesab etdiyi konsepsiyası nədən ibarət idi ?

- İdeyaların proliferasiyası konsepsiyası
- Paradiqma konsepsiyası
- Çicəklənmə konsepsiyası
- Pul və pul tədavülü -Monetar konsepsiya
- Elmi inqilablar konsepsiyası

49 Müharibədən sonrakı dövrdə ABŞ-da yaranmış, Çikaqo Neoliberalizm məktəbinin əsas nəzəriyyəçilərindən hesab olunurdu ?

- M.Alenin
- S.Çeyzin
- R.Rorti
- M.Fridmen
- K.Popper

50 Metodoloji tədqiqat modelləri aşağıdakılardan hansılardır ?

- Keyns modeli
- Vahid-inkişaf modeli
- Şipotetik-deduktiv model
- Rasionalist və qeyri-rasionalist model
- Fiziki-riyazi model

51 Postmodernizm ideyaları hansı şəxslərin əsərlərində özünü biruzə verir ?

- L.Mizesin, V.Oykenin, L.Erxardın, M.Alenin
- R.Darendorfun, Ş.Markuzenin, C.Roulsenin
- E.Frommun, S.Çeyzin
- J.Liotaranın, R.Rortinin, J.Delyozanın, J.Derridanın
- K.Popperin, K.Polanyinin

52 XX-XXI əsrlərin astanasında meydana çıxan “Postmodernizm” ideyalarının əsas səciyyəvi cəhətləri diqqəti cəlb edir ?

- Sosial-iqtisadi fəaliyyətin foralaşmasında
- Demokratiya və mədəniyyətin inkişaf məsələlərində
- Vətəndaşların sosial-iqtisadi məsələlərin həllinə cəlb etməklə əhalinin hakimiyyət təsisatlarından uzaq düşməsi probleminin aradan qaldırılmasında
- Ənənəvi dəyərlərin, rasionalizmin, humanizmin tənqidində, qərb cəmiyyətinin müasir sosial-siyasi və iqtisadi quruluşunu qəbul etməməsində
- Sosial problemlərin həllində və dövlətin funksiyalarının məhdudlaşdırılmasında

53 Səhv variantı tapın. K.Hegel və K.Marksın işləyib əsaslandırdıqları biliyin mücərrəddən konkretə yüksəlməsi prinsipi tələb edir ki:

- Tədqiqat obyektini tam aydın deyil, bilik əsaslandırılmamışdır, konkret səciyyə daşımır
- Tədqiqat obyektini tam aydın deyil, bilik əsaslandırılmamışdır
- Elmi yaradıcılıq başlanğıcda mücərrəd səciyyə daşıyır
- Təzib oluna bilməyən elmi nəzəriyyənin mövcudluğu konkret səciyyə daşımır
- Bilik qarışıq, dumanlıdır, konkret səciyyə daşımır

54 Hazırda idrak prosesinin yolu, bunu bilmək hər bir tədqiqatçı üçün müstəsna metodoloji əhəmiyyət kəsb edir, həmin prosesin, yəni həqiqi biliyə yiyələnməyin dialektik yolu belə ifadə olunur:

- Praktikadan mücərrəd təfəkkürə və oradan da canlı müşahidəyə
- Praktikadan canlı müşahidəyə və oradan da mücərrəd təfəkkürə
- Canlı müşahidədən praktikaya və oradan da mücərrəd təfəkkürə
- Canlı müşahidədən mücərrəd təfəkkürə və oradan da praktikaya
- Mücərrəd təfəkkürdən canlı müşahidəyə və oradan da praktikaya

55 Səhv variantı tapın. Metodologiyanın ən ümumi dialektik prinsipləri bunlardır:

- Obyektivlik və sistemlilik
- Qarşılıqlı əlaqə və qarşılıqlı təsir
- Məntiqilik və ziddiyyətlilik
- Ardıcılıq və tarixilik
- Empirik və metafizik

56 Metodologiyanın iki növü var:

- Obyektiv və sistemlilik
- Metafizik və sistemlilik
- Dialektik və obyektiv
- Dialektik və metafizik
- Metafizik və obyektiv

57 Feyerabend iddia edir ki:

- Təzib oluna bilməyən elmi nəzəriyyənin mövcudluğu qeyri-mümkündür
- Çoxaspektli paradiqma anlayışı altında elmi biliyin konkret sahəsi üçün problemlərin qoyuluşunu müəyyən-ləşdirmək mütləqdir
- "Normal elmin" mövcud olduğu dövr ərzində elmi fəaliyyətin vahid metodoloji standartlarla tənzimlənməsi yeni nəzəriyyənin yaranması üçün zəruri şərtidir
- "Professional ideologiyaların" bir-birini əvəz etməsi elmdən kənar amillərlə şərtlənir və buna görə də, elmi nəzəriyyə-lərin bir-birini əvəz etməsi elmi biliyin xüsusiyyətləri ilə determinə olunmur
- Çoxaspektli paradiqma anlayışı altında elmi biliyin konkret sahəsi üçün tədqiqatların ümumi yönümünü müəy-yənləşdirmək mütləqdir

58 Səhv variantı tapın. Feyerabendin fikrincə:

- "Normal elm – inqilab – normal elm" sxeminin qəbul edilməsi yol verilməzdir
- Elm həmişə öz varlığının istənilən zaman kəsiyində bir-biri ilə rəqabət aparan müxtəlif alternativ nəzəriyyələrdən ibarətdir
- "Normal elm" çox nadir hallarda rast gəlinən və elmin mövcudluğu üçün səciyyəvi olmayan bir hadisədir
- "Normal elmin" mövcud olduğu dövr ərzində elmi fəaliyyətin vahid metodoloji standartlarla tənzimlənməsi yeni nəzəriyyənin yaranması üçün zəruri şərtidir
- Yeni nəzəriyyənin mənbəyini hakim paradiqma tərəfindən istiqamətləndirilən, müvafiq metodoloji standartlar çər-çivəsində fəaliyyət göstərən və heç mövcud olmayan «normal elm» deyil, ideyaların proliferasiyası təşkil edir

59 Kunun fikrincə:

- Təzib oluna bilməyən elmi nəzəriyyənin mövcudluğu qeyri-mümkündür
- Metodoloji standartlar nə elmi inqilablar, nə də yeni elmi nəzəriyyənin yaranmasında heç bir əhəmiyyətli rol oynamır

- Elmin rasionalist obrazını dağıtmaq,onun cəmiyyətin mənəvi və praktik həyatındakı dominant rolunu bütünlüklə sarsıtmaq mümkündür
- “Normal elmin” mövcud olduğu dövr ərzində elmi fəaliyyətin vahid metodoloji standartlarla tənziplənməsi yeni nəzəriyyənin yaranması üçün zəruri şərtidir
- Nəzəriyyədən asılı olmayan neytral empirik dil mövcud deyil

60 Feyerabendin başlıca məqsədi:

- Çoxaspektli paradiqma anlayışı altında elmi biliyin konkret sahəsi üçün problemlərin qoyuluşunu və tədqiqatların ümumi yönümünü müəyyənləşdirən standartların mənəviyini təşkil edən konkret elmi nəzəriyyəni müəyyənləşdirmək
- Çoxaspektli paradiqma anlayışı altında elmi biliyin konkret sahəsi üçün problemlərin qoyuluşunu müəyyənləşdirmək
- “Normal elmin” mövcud olduğu dövr ərzində elmi fəaliyyətin vahid metodoloji standartlarla tənziplənməsi
- Elmin rasionalist obrazını dağıtmaq,onun cəmiyyətin mənəvi və praktik həyatındakı dominant rolunu bütünlüklə sarsıtmaq
- Çoxaspektli paradiqma anlayışı altında elmi biliyin konkret sahəsi üçün tədqiqatların ümumi yönümünü müəyyənləşdirmək

61 “Tərəqqi” anlayışının elmin sinoniminə çevrilməsi bu faktla bağlıdır:

- Predmet oblastları üst-üstə düşmədiyinə görə
- Müxtəlif paradiqmalar müxtəlif metodoloji standartları müəyyənləşdirir
- Nəzəriyyədən asılı olmayan neytral empirik dil mövcud deyil
- Köhnə paradiqmadan yenisinə keçid daha mükəmməl və məzmunlu nəzəriyyənin yaranması prosesidir
- Nəzəriyyələr müxtəlif predmet oblastını təyin edir

62 Bu elm tarixçiləri hesab edirlər ki, bir nəzəriyyədən onunla rəqabət aparan başqa bir nəzəriyyənin xeyrinə imtina edilməsi məntiqi və empirik arqumentlər əsasında deyil, elmdənkənar amillərin vasitəsi ilə həyata keçirilir:

- Karnap və Feyerabend
- Popper və Lakatos
- Karnap və Kun
- Kun və Feyerabend
- Kun və Lakatos

63 Pulun dövriyyəsi məsələlərində Hegelin fikri nədən ibarətdir?

- Hamısı
- Sərbəstdir
- Dövlət nəzarəti tələb olunmur
- Dövlət nəzarəti tələb olunur
- Hec biri

64 Mark nəyi istehsal, mübadilə və istehlak sistemində müxtəlif (bəzən, hətta əks) mövqe tutan siniflərin mənafeyi, fəaliyyəti və münasibətləri prizmasından nəzərdən keçirirdi?

- Hamısını
- Sahibkarlığı
- İşçi qüvvəsini
- İqtisadi inkişaf qanunauyğunluqlarını
- Sosial inkişaf qanunauyğunluqlarını

65 Veblen fikrincə hansı sinif üçün “yüksək” həyat tərzini qoruyub saxlamaq naminə nümayişçəsinə bədxərçilik etmək əsas prinsipdir?

- Hec biri
- Peşəkar
- Məhsuldar

- Avara
 Qeyri-peşəkar

66 Qərbin sosial-iqtisadi inkişaf konsepsiyaları arasında F.Hayekin irəli sürdüyü hansı nəzəriyyə xüsusi yer tutur?

- Kapitalizm
 Neoliberalizm
 Demokratiya
 Liberalizm
 Merkantalizm

67 Struktur funksionalizm fəlsəfəsinin klassikləri olan ABŞ mütəfəkkirləri kimlərdir?

- S.Çeyzin və R.Darendorfun
 K.Popper və K.Polanyi
 F.Hayekin və L.Mizes
 T.Parsons və R.Merton
 L.Erxardın və M.Alenin

68 T.Veblen cəmiyyəti hansı siniflərə bölürdü?

- Avara və Məhsuldar
 Peşəkar və Avara
 Hakim və Avara
 Hakim və qeyri-peşəkar
 Məhsuldar və qeyri-peşəkar

69 Alman filosofu Ş.Zimmel dünyada nəyin əsas rol oynadığını irəli sürürdü?

- Texnologiyanın
 Resursların
 Əməyin
 Pulun
 Xammalın

70 Veberin fikrincə, təsərrüfat sferasında iqtisadi səmərəliliyə və optimal davranışa nail olmaqda başlıca ideya nədir ?

- Obyektivlik
 Davranış
 Nüfuz
 Rasionallıq
 Status

71 Dəyərin əmək nəzəriyyəsinə əsaslanaraq K.Marks hansı konsepsiyanı irəli sürmüşdü?

- Hüquqi fəlsəfə
 Ruhun fenomenologiyası
 Ümumilik və qarşılıqlı asılılıq
 İzafi dəyər
 İqtisadi fəlsəfə

72 Şəxsi mülkiyyət azadlığını ictimai münasibətlərin məntiqliyinin ən yüksək göstəricisi hesab edirdi?

- D.Didro
 R.A.Holbax
 Rikardo
 Q.V.F.Hegel

A.Smit

73 "Onun yürütdüyü əsas prinsip hər kəs və cəmiyyətin hər bir üzvü üçün sərvətlərin maksimuma çatdırılmasını nəzərdə tutur." Qeyd olunmuş izah hansı konsepsiyaya aiddir?

- Qeyri demokratik ədalət konsepsiyasına
 Demokratik ədalət konsepsiyasına
 Feodal ədalət konsepsiyasına
 Sosialist ədalət konsepsiyasına
 Liberal ədalət konsepsiyasına

74 İqtisad elminin hansı metodologiyasının transformasiyası bütövlükdə elmi mövqedən tam qiymətli metodologiya kimi çıxış etməsini şərtləndirən başlıca amildir?

- Pozitivizm
 Postpozitivizm
 Ekzistensializm
 Nefreydizm
 Neopozitivizm

75 K.Popperin baxışlarına görə aşağıdakı nəzəriyyələrdən hansının elmə adiyatı yoxdur

- Psixozanaliz
 Tarixi materializm
 Məntiqi
 Darvinizm
 Təkamül

76 Rasionalist modellər üçün səciyyəvi olan cəhət?

- İnkişaf haqqında bütün dialektik qanun və qanunauyğunluqlar inkişafın ziddiyətli və inkarlı mahiyyətini əhatə etməsi
 Müasir kapitalizm iqtisadiyyatın olduqca rasional bir formasını ifadə etməsi
 İdrak prosesinin yolu, bunu bilmək hər bir tədqiqatçı üçün müstəsna metodoloji əhəmiyyət kəsb etməsi
 Sosial-iqtisadi fəaliyyətin determinasiyasında insan, onun tələbatları və maraqları həlledici əhəmiyyətə malik olması
 Elmi nəzəriyyələrinin yaranması, inkişaf dinamikası və bir-birini əvəz etmə xüsusiyyətlərini, demək olar ki, istisnasız olaraq, yalnız elm daxili amillərin təsiri ilə izah etmək cəhdi

77 "Köhnə paradıqmadan yenisinə keçid daha mükəmməl və məzmunlu nəzəriyyənin yaranması prosesidir" bu fakt hansı anlayışın elmin sinoniminə çevrilməsi ilə bağlıdır?

- Texnologiya
 Metafizika
 Dialektika
 Texnika
 Tərəqqi

78 Fallibilizm konsepsiyasının əsasında hansı nəzəriyyə durur ?

- Falsifikasiya
 Məntiqi pozitivizm
 Elmi-tədqiqat
 İnduktiv məntiq
 Verifikasiya

79 Relyavist tendensiyaları nəyin nəticəsində gücləndi?

- "mənf-i-eristika" anlayışının meydana gəlməsi
 Nisbilik nəzəriyyəsi və kvant mexanikasının meydana gəlməsi

- “möhkəm-nüvə” anlayışının meydana gəlməsi
- “müsbət-evristika” anlayışının meydana gəlməsi
- Elmi-tədqiqat proqramları konsepsiyasının meydana gəlməsi

80 Liberal ədalət konsepsiyasının çatışmazlığı nədən ibarətdir?

- ictimai qınağa üstünlük verilməsindən
- ədalətin qurban verilməsindən
- azad rəqabətin olmamasından
- vahid sistemin olmamasından
- azadlığın məhdudlaşdırılmasından

81 Aşağıdakı ədalət formalarından hansı real praktikada iqtisadi səmərəsizlik göstərir?

- secim ədaləti
- eqalitar ədalət
- liberal ədalət
- bölgü ədaləti
- düzgünlük ədaləti

82 Eqalitar konsepsiyanın çatışmazlıqları kimi qeyd olunan hansı dəyərlər, ali dəyər kimi qiymətləndirilən ədalətə qurban verilir:

- heç biri
- bütün variantlar doğrudur
- insan azadlığı
- insan ləyaqəti
- insan səadəti

83 Klassik şəkildə ifadəsi «əməlinə görə cavab ver» talionunda əksini tapan ədalət növü hansıdır?

- düzgünlük ədaləti
- dəyərləndirmə ədaləti
- bərabərlik ədaləti
- həmrəylik ədaləti
- bölgü ədaləti

84 Ədalət hansı dəyərləri özündə səciyyələndirir?

- maddi dəyər səviyyəsini; mənəvi dəyər səviyyəsini
- gəlirin maksimumlaşdırılmasını münasibətlərin formalaşmasını; maddi dəyər səviyyəsini
- sərvətlərin bölüşdürülməsi münasibətlərin formalaşmasını; mənəvi dəyər səviyyəsini
- sərvətlərin bölüşdürülməsi münasibətlərin formalaşmasını; gəlirin maksimumlaşdırılmasını münasibətlərin formalaşmasını
- sərvətlərin bölüşdürülməsi münasibətlərin formalaşmasını; maddi dəyər səviyyəsini

85 Hansı prinsipinə görə iqtisadiyyat sahəsində mümkün və həqiqi seçim variantları sırasında ən kiçik ziyan yolunu seçmək lazımdır?

- adiafor nöqtəyi-nəzərdən
- maksimallaşma prinsipinə görə
- Düzümlülük prinsipinə görə
- «azad kooperasiya» prinsipinə görə
- təmkinlilik prinsipinə görə

86 Təsərrüfatçılıq fəaliyyətində hansı prinsipində təsərrüfatçılığın, oyunun təklif etdiyi qaydalara riayət etmək lazımdır?

- qeyri xalis prosedur

- xalis prosedur
- mükəmməl prosedur
- ümumi prosedur
- qeyri-mükəmməl prosedur

87 Ədalət prinsipinin hansı prosedur növləri fərqləndirilir?

- ümumi prosedur; qeyri-mükəmməl prosedur; mənəvi prosedur
- mükəmməl prosedur; qeyri-mükəmməl prosedur; xalis prosedur
- ümumi prosedur; mükəmməl prosedur; xalis prosedur
- mükəmməl prosedur; qeyri-mükəmməl prosedur; mənəvi prosedur
- qeyri-mükəmməl prosedur; mənəvi prosedur

88 A.Rixin fikrinə görə bazar iqtisadiyyatının özü hansı mülkiyyətlər əsasında fəaliyyət göstərir?

- intellektual mülkiyyət; əmək kollektivlərinin mülkiyyəti
- şəxsi mülkiyyət; ictimai mülkiyyət
- ictimai mülkiyyət; əmək kollektivlərinin mülkiyyəti
- şəxsi mülkiyyət; əmək kollektivlərinin mülkiyyəti
- intellektual mülkiyyət; ictimai mülkiyyət

89 Materializm

- sistemlərin diversifikasiyası yolu ilə
- sistemlərin kardinasiyası yolu ilə
- Öz qüsurlarını azaltmaq üçün sistemlər bir-birinin mexanizmlərindən istifadə edərək hansı yolla buna nail ola bilirlər?
- sistemlərin konvergensiya yolu ilə
- sistemlərin diskriminasiyası yolu ilə

90 Determinizmin yeni tarixi növü kimi qeyd etmək olar

- Poliloqosentrizm
- Heç biri
- Çəşqınlıq
- Egoizm
- Kortəbii

91 Mərkəzləşmiş planlı iqtisadiyyata hansı qüsurlar aiddir?

- Təsərrüfat fəaliyyətini zəif şəkildə stimullaşdırır
- Bazar kollektiv tələbatların ödənilməsinə təmin edir
- İstehsalın effektivliyini təmin edir
- Ədalətli bölgünü təmin edir
- Heç biri

92 Təsərrüfatçılıq fəaliyyətinin cəmiyyətdə rolu necə olmalıdır?

- Heç biri
- Münaqişə yaratmalıdır
- İctimai birliyin bərqərar olmasına can atmamalıdır
- Cəmiyyətdə güclü rolu yoxdur
- Münaqişə yaratmamalı və ictimai birliyin bərqərar olmasına can atmalıdır

93 İfadəni tamamlayın :

- “Səbəb- nəticə yaradan amillər arasında əhəmiyyətlik dərəcəsinə görə mövcud olan bölgü aradan qalxıb amillər təsir gücünə görə eyni yüklüdür.” Yəni:
- Prioritetlik=subyektiv
- Qapalılıq=dinamiklik

- Determinizm=obyektiv
 Obyektiv=subyektiv=mədəni=sosial=ideoloji

94 Keçid dövründə çaşqınlığın meydana çıxması neçə amillə şərtlənir?

- 2.0
 9.0
 6.0
 11.0
 15.0

95 İfadəni tamamlayın : Əgər fenomen qeyri - müəyyəndirsə, dərk edilən deyilsə onda prosesə baxış....

- Sistemli şəkildə olacaq
 Rasiopnal kalkulyasiyanı aparmaq mümkün olacaq
 Mütləqləşdirilmiş forma alacaq
 Səbəbiyyət bağlılığının qırılmasına,qarışılığa və xaosa səbəb olacaqdır
 Vahidlik prinsipilə inkişaf gedəcək

96 XX əsrin sonlarında böhran zamanı yaranmış situasiyanı aşağıdakı amillərdə hansı variantda düzgün izah edilir?

- ekoloji problemlər və gələcək nəsillərlə bağlı narahatlıq; universal xarakterli inkişaf qanunları; konkret tənəsüblük
 iqtisadi nəzəriyyələrin real dünyadan təcridi; pozitivizmdən gözlənilənlərin əldə edilməsi; universal xarakterli inkişaf qanunları
 pozitivizmdən gözlənilənlərin əldə edilməsi; universal xarakterli inkişaf qanunları; konkret tənəsüblük
 iqtisadi nəzəriyyələrin real dünyadan təcridi; universal xarakterli inkişaf qanunları; konkret tənəsüblük
 iqtisadi nəzəriyyələrin real dünyadan təcridi; pozitivizmdən gözlənilənlərin əldə edilməsi; ekoloji problemlər və gələcək nəsillərlə bağlı narahatlıq

97 Daha çox predmed və hadisənin zahiri tərəflərini ,predmed və hadisələrdə təzahür əlaqələrinə,ardıcılığa,təkrarlanmalara,inkişaf prosesində əsasən kəmiyyət dəyişmələrini,azaltma və çoxaltmanı nəzərə alan metodologiya hansıdır?

- Çaşqınlıq
 Passiv
 Mücərrəddən konkretə
 Metafizik
 Dialektik

98 “Canlı müşahidədən mücərrəd təfəkkürə və oradan da praktikaya” ifadəsi hansı prinsipə uyğundur?

- Praktiki
 Dialektik
 Metafizik
 Passiv
 Çaşqınlıq

99 K.Hengel və K.Marksın işləyib əsaslandığı prinsip necə adlanır?

- Metafizik
 Müşahidədən – təfəkkürə
 Təfəkkürdən – praktikaya
 Dialektik
 Mücərrəddən – konkretə

100 N.Tusinın fikircə nəzəri elmlər həyat hadisələrinin mahiyyətini dərk edib onun mənasını anlamağa imkan verir. Onun nəzəri elmlərə daxil etdiyi elmlərdən biri yanlıdır

- İqtisadiyyat
- Pedaqogika
- Fəlsəfə
- Məntiq
- Metodologiya

101 Elmləri “nəzəri” və “əmali” olmaqla 2 hissəyə bölən tarixi şəxsiyyət kim olmuşdur

- Əl-Fərabî
- İbn Xəldun
- K.Popper
- N.Tusi
- K. Marks

102 XX əsrin sonlarına yaxın iqtisadi nəzəriyyədə böhranla bağlı yaranmış situasiyanın aşağıda qeyd olunan amillərindən biri yanlışdır

- Sırf praktiki səciyyə daşıyan problemlərin həllində iqtisadçıların gücsüzlüyü
- Ekoloji problemlər və gələcək nəsillərlə bağlı narahatlığın kəskinləşməsi
- İqtisadi nəzəriyyənin real dünyada təcridi
- Pozitivizmdən gözlənilənlərin alınma bililməsi
- Tarixi və əxlaq –etik dəyişənlərin nəzərə alınmasına nail olunmaması

103 N.Tusi elmləri neçə hissəyə bölmüşdür?

- 6.0
- 4.0
- 3.0
- 2.0
- 5.0

104 Orta əsr ərəb tarixçisi və sosioloqu İbn Xəldun özünün hansı əsərində yazır ki, “İctimai həyat hadisələrinin əlaqəsiz və sistemsiz haldan , heç bir qanun və qaydalarına tabe olmayan hadisələr kimi izah edilməsi əsl elmi idrak metodlarına uyğun deyil” ?

- Kitab əl məntiq
- Lubabue – Mühəssəl
- Kitabue –İbir
- Müqəddimə
- Ət-Tarif ibn Xəldun

105 “İnsan elminin qüdrəti ilə hər şeyə nail ola bilər, lakin hadisənin sirri onun daxili mahiyyətinin açığlanmasında aydınlaşır” - fikri hansı mütəfəkkirə məxsusdur

- Əl-Fərabî
- İbn Xəldun
- N.Tusi
- N. Gəncəvi
- K. Marks

106 Nəzərə alınması zəruri olan cəhətlərə aşağıdakılardan birinin aid edilməsi məqsədə uyğun deyil:

- Kapitalizmin “eqozimi” yoxdur
- Mülkiyyət formaları qarışıq iqtisadiyyat yaradır və bir birinə uğunlaşır
- Səbəb-nəticə yaradan amillər arasında əhəmiyyətlik dərəcəsinə görə mövcud olan bölgü aradan qalxıb, amillər təsir gücünə görə eyni yüklü deyil
- Determinizimin yeni tarixi növü formalaşib; çox ölçülü determinizim
- Bazar kortəbiiyi yoxdur yaxud görünməyən əlin arxasında görünən və görünməyən adamlar dayanır

107 Metodoloji meynstrimdə ən çox təkrarlanan 4 metodoloqun adının düzgün qeyd edildiyi variantı seçin

- Xatçison- Fasfeld-Fridmen-Mill
- Platon və Aristotel
- Hammurapi və Foma Akvinski
- İbn Haldun və Ksenofont
- Mill-Marsall-Fridmen-Blauq

108 Gerçəklik, hadisələri ən yaxşı dərk etməyin əsas yolu hissə ilə tam, tək ilə umumi , xüsusi ilə ən ümumi arasındakı əlaqə və nisbəti tapmağa çalışmaq , ayrı-ayrını hissəni öyrənməklə vahid , bütöv və tam haqqında ümümləşdirici fikri hansı mütəfəkkir söyləmişdir

- D. Xaysman
- İdeal dövlət modelinin nəzəri yaradıcılarından biridir; İqtisadiyyat və xrematistika konsepsiyasının müəllifidir;
- N.Tusi
- Əl –Fərabı
- Orta əsrlərin iqtisadi fikir nümayəndələri aşağıdakılardan hansıdır?

109 Tədqiqatçılar çox zaman insani “hətta aldada bilən” çox saylı təzahürlər arasında gizlənən “prosesin dərin daxili qatlarında”məskən salmış mahiyyəti aşkar etməyə daim cəhd etməli, buna özün də güc iradə təpmalidir fikri kimə məxsusdur?

- Əl-Fərabı
- İbn Xaldun
- N.Tusi
- N. Gəncəvi
- K. Marks

110 K.Poppersin nəzəriyyəsinə olan çatışmazlıqları hansı alimin konsepsiyası aradan qaldırdı ?

- R.Rorti
- P.Feyerabend
- T.Kun
- İ.Lakatos
- M.Veber

111 Nisbilik nəzəriyyəsi və kvant mexanikasının meydana gəlməsi nəticəsində nə baş verdi ?

- “mənfi-evristika” anlayışı meydana gəldi
- Elmi-tədqiqat proqramları konsepsiyası meydana gəldi
- “möhkəm- nüvə” anlayışı meydana gəldi
- Relyivist tendesiyalar gücləndi
- “müsbət-evristika” anlayışı meydana gəldi

112 Çoxaspektli paradıqma anlayışını kim irəli sürmüşdür ?

- İ.Lakatos
- M.Veber
- K.Popper
- T.Kun
- R.Rorti

113 Elmi praktika ilə onun metodoloji rekonstruksiyası arasındakı uyğunsuzluğu kim və hansı konsepsiya aradan qaldırdı ?

- P.Feyerabend və elmi tədqiqat konsepsiyası
- İ.Lakatos və induktiv məntiq konsepsiyası
- K.Popper və fallibalizm konsepsiyası
- İ.Lakatos və elmi-tədqiqat konsepsiyası

- T.Kun və fallibalizm konsepsiyası

114 Elmi nəzəriyyənin təkzib olunma prinsipi hansı alimə məxsusdur ?

- R.Rorti
 T.Kun
 İ.Lakatos
 K.Popper
 P.Feyerabend

115 Fallibilizm konsepsiyasının mahiyyəti nə idi ?

- Emprik faktlar əsasında elmi nəzəriyyələrin təkzibi
 Qeyri-elmi nəzəriyyəsinin təcrübi faktlarla razılaşdırılmanın mümkünlüyü
 Elmi nəzəriyyələrin təkzib olunabilirliyi
 Elmi nəzəriyyələrin prinsipə yalan olması ideyası
 Emprik faktlar əsasında elmi nəzəriyyələrin təsdiqi

116 Poppersin falsifikasiya nəzəriyyəsinin əsasında hansı konsepsiya durur ?

- Elmi-tədqiqat proqramları konsepsiyası
 İnduktiv məntiq konsepsiyası
 Verifikasiya konsepsiyası
 Fallibilizm konsepsiyası
 Məntiqi pozitivizm konsepsiyası

117 Nəzəriyyələrin elmlik meyarı nə ilə ölçülməlidir ?

- Emprik faktlarla
 Məntiqi pozitivizm əsasında
 Emprik təsdiqi ilə
 Təkzib olunma qabiliyyəti ilə
 İnduktiv məntiq ilə

118 Hansı alim məntiqi pozitivizmin nəzəriyyəsinin yararsızlığını sübut etməyə çalışmışdır?

- M.Veber
 P.Feyerabend
 T.Kun
 K.Popper
 İ.Lakatos

119 Rasionalist cərəyan neçənci əsrdə yaranmışdır ?

- XVII əsrdə
 XX əsrdə
 XV əsrdə
 IX əsrdə
 XVI əsrdə

120 Stoisizminin banisi aşağıdakı filosoflardan hansıdır?

- D.Yum
 C.Lokk
 T.Hobbs
 Seneka
 B.Spinoza

121 Aşağıdakılardan hansı fikir Aristotelin ideyasına daxil deyil?

- sənətkarlığı və xırda ticarəti iqtisadiyyat sferasına aid edirdi.
- əməyin fiziki və əqli əməyə bölünməsinə əsasən sənətkar qanunları əsasında baş verdiyini qeyd edir;
- İnsanlar arasında bərabərsizliyin ləğv edilməsini o, mümkünsüz hesab edir, lakin varlıların kasıblar üzərində həddən artıq zor işlətməməsi üçün xüsusi dövlət mexanizmlərindən istifadə edilməsini vacib sayırdı;
- heyvandarlığı və əkinçiliyi xrematistikaya aid edirdi;
- sələmçiliyi və ticarət vasitəçiliyini xrematistikaya aid edirdi;

122 “Sərvətlərin bir neçə nəfərin əlində toplandığı təqdirdə, ölkədə kiçik mülkiyyətçi qrupu tərəfindən hakimiyyətin mənimsənilməsi təhlükəsi yaranır. Bu halda onlar bütün çətinlikləri kasıbların üzərinə qoyaraq sonuncuların işləmək meylini məhv edəcək. Sərvətlərin çoxlu sayda insan arasında bölüşdürüldüyü təqdirdə onların çiyinlərinə ağır yük düşür və adamlarda zəhmət çəkməyə şəxsi maraq itmir.” fikirləri yeni dövr mərhələsinin hansı mütəfəkkirinə məxsusdur?

- J.Russo
- C.Lokk
- T.Hobbs
- D.Yum
- B.Spinoza

123 “Dövlətin mövcudluğu, onun vətəndaşlarının həyatı, torpaq və dəniz məhsullarının istehsalı və bölüşdürülməsindən asılıdır. Burada əmək, hər bir sərvətin mühüm mənbəyi kimi qiymətləndirilir. Xüsusi mülkiyyətə malik olmaq üçün mülkiyyət hüququnu vətəndaşlara ancaq dövlət verə bilər və dövlət onu nəinki bölüşdürür, həm də mühafizə edir” - fikirləri hansı filosofun baxışlarıdır?

- J.Russo
- B.Spinoza
- C.Lokk
- T.Hobbs
- D.Yum

124 Orta əsrlərin iqtisadi fikir nümayəndələri aşağıdakılardan hansıdır?

- Platon və Aristotel
- İbn Haldun və Ksenofont
- Aristotel və Konfutsi
- Foma Akvinski və İbn Haldun
- Hammurapi və Foma Akvinski

125 Qədim yunan filosofu Platona aid xüsusiyyətləri seçin:

- İdeal dövlət modelinin nəzəri yaradıcılarından biridir; İqtisadiyyat və xrematistika konsepsiyasının müəllifidir;
- İdeal dövlət modelinin nəzəri yaradıcılarından biridir; Xüsusi mülkiyyət azadlığının tərəfdarı idi; Onun fikrinə filosoflar və hərbiçilər idarəetmə aparatını yaradırlar, torpaq sahibləri, sənətkarlar və tacirlər təsərrüfatla məşğuldurlar, ağır işləri isə qullar görür.
- “Dövlət” və “Qanun” əsərlərinin müəllifidir; Xüsusi mülkiyyət azadlığının tərəfdarı idi; İqtisadiyyat və xrematistika konsepsiyasının müəllifidir
- “Dövlət” və “Qanun” əsərlərinin müəllifidir; İdeal dövlət modelinin nəzəri yaradıcılarından biridir; Onun fikrinə filosoflar və hərbiçilər idarəetmə aparatını yaradırlar, torpaq sahibləri, sənətkarlar və tacirlər təsərrüfatla məşğuldurlar, ağır işləri isə qullar görür.
- Xüsusi mülkiyyət azadlığının tərəfdarı idi; İqtisadiyyat və xrematistika konsepsiyasının müəllifidir; Onun fikrinə filosoflar və hərbiçilər idarəetmə aparatını yaradırlar, torpaq sahibləri, sənətkarlar və tacirlər təsərrüfatla məşğuldurlar, ağır işləri isə qullar görür.

126 Asiya və Antik istehsal üsulunu ümumi cəhəti aşağıdakılardan hansıdır?

- bazar münasibətlərinin yüksək inkişafı.
- əhalinin ümumi sayında qulların xüsusi çəkisi yüksəkdir;
- suvarma əkinçiliyi və torpaq üzərində dövlət mülkiyyəti;
- natural təsərrüfatın hökmranlığı;
- qul əməyindən yalnız saray və məbədlərdə istifadə olunur;

127 Qədim Yunanıstan və Romanın quldarlıq cəmiyyətinin ortaq olmayan xüsusiyyəti aşağıdakılardan hansıdır?

- Sadə əmtəə istehsalının və bazar münasibətlərinin inkişafı.
- Hər iksində təsərrüfatın natural formasının inkişafı;
- Hər iksində istehsalın təşkilinin antik sosial-iqtisadi üsulundan istifadə olunması;
- Hər iksində sənətkarlığın və ticarətin yüksək səviyyədə inkişafı;
- Əhəlinin ümumi sayında qulların xüsusi çəkisinin yüksək olması və iqtisadiyyatın bütün sferalarında qul əməyindən geniş istifadə olunması;

128 Aşağıdakılardan hansı qədim yunan filosofu Ksenofontun fikirlərinə aid deyil?

- Əmtəənin mübadilə və istehlak dəyərində malik olduğunu qeyd etmişdir.
- İşçilərin tələbatlarını minimal şəkildə ödəməklə təsərrüfatın varlanması mümkündür;
- Əmək bölgüsünün dərinliyi bazarın miqyası ilə şərtlənmişdir;
- Əməyin fiziki və əqli əməyə, insanların qullara və azadlara bölgüsü qeyri-təbiiidir;
- İnsanlar pulu sələmçilərin varlanması üçün deyil, əmtəələrin tədavülünü həyata keçirmək üçün kəşf etmişdir;

129 “İnsanların və cəmiyyətin iqtisadi firavanlığı və sabitliyi gündəlik ağır zəhmətdən, hər kəsin səyi və qabiliyyətindən xeyli dərəcədə asılıdır” fikri hansı mütəfəkkirə məxsusdur?

- Eİbn Haldun
- Aristotel
- Ksenofont
- Konfutsi
- Platon

130 Utilitarizm konsepsiyasında ədalətin bərqərar olunmasının effektiv mexanizmi kimi nə qəbul edilir ?

- Oligopol bazar
- Rəqabət bazarı
- Qeyri təkmil rəqabət bazarı
- Həm rəqabət, həm də qeyri təkmil rəqabət bazarı
- Monopol bazar

131 Malların yenidən bölüşdürülməsində kiminsə bundan faydalanması, heç kimin də bundan zərərə düşməməsi mümkün olur...

- Paretonun səmərəlilik prinsipinə görə
- A. Smitin “görünməz əl” prinsipinə görə
- Mergel optimumuna görə
- Valrasın səmərəlilik prinsipi
- Rikardonun tarazlıq prinsipi

132 Ədalətin düzgünlük kimi anlaşılması konsepsiyasının müəllifi kimdir?

- Adam Smit
- C.Rolz
- Rikardo
- Pareto
- Valras

133 Təsərrüfat fəaliyyətində məcburiyyətdən üstün prinsiplərə misal deyil:

- «Etinasızlıq»
- «Mərhəmətlilik»
- «Həmfikirlik»
- «Xeyriyyəçilik»
- «Həmrəylik»

134 Bazar iqtisadiyyatı mükəmməllik baxımından:

- Mütləq xarakterə malikdir
- Qeyri-mükəmməldir
- Yalnız şəxsi mülkiyyət əsasında fəaliyyət göstərir
- Yalnız ictimai mülkiyyət əsasında fəaliyyət göstərir
- Nisbi xarakterə malikdir

135 Sistemlərin konvergensiasiyası yolunu hansı alimlər inkişaf etdirmişdir?

- Karnap və Feyerabend
- Zaytger və Rix
- Kun və Lakatos
- Karnap və Kun
- Popper və Lakatos

136 Təsərrüfat həyatın qorunması və genişləndirilməsi və təbiətin ram edilib insaniləşdirilməsi məqsədlərini güdən bəşəriyyətin təbiətdəki kortəbii qüvvələrlə mübarizəsidir- fikri kimə aiddir?

- S.N.Bulqakova
- K.Popperə
- İ.Lakatos
- M.Blauqa
- K.Marksa

137 İqtisadi fəaliyyət kimi çıxış edən təsərrüfatçılığın əsas məqsədləri hansılardır?

- Fundamental, humanist, sosial, ekoloji və iqtisadi
- Mənəvi, həyati, siyasi
- Ekoloji, siyasi, mənəvi
- Mənəvi, sosial, iqtisadi, siyasi
- İqtisadi, siyasi, mənəvi

138 Keçid dövründə daha qabarıq şəkildə təzahür edən qeyri müəyyənlik əslində , öz mahiyyət etibarı ilə müasir iqtisadi həyatın başlıca xarakteristikasıdır, deyimi kimə məxsusdur?

- F.fon. Hayek
- D. Fasfeld
- T. Xatiçson
- M.Blauq
- K.Marks

139 İctimai nemətlərlə, məsələn, yol çəkilməsi, su sisteminin qurulması və s.-lə bağlı həyata keçirilən fəaliyyət sosial mühafizənin hansı istiqamətinə aiddir?

- Sosial yardım
- Mənəvi yardım
- İqtisadi təhlükəsizlik
- Sosial təhlükəsizlik
- İqtisadi yardım

140 Sosial-iqtisadi inkişafa materialist monizm mövqeyindən birtərəfli baxış nəyə səbəb olur?

- ifrat fərdiyyətçiliyə,
- cəmiyyətin həyat səviyyəsinin artımına.
- iqtisadi inkişafa,
- müasirliyə,
- istehsalın artımına

141 Sosial mühafizənin üçüncü unsuru və ümumiyyətlə, sosial mühitin sağlamlaşdırılmasında mühüm əhəmiyyət kəsb edən əsas məsələlərdən biri:

- İqtisadi təhlükəsizlik,
- İqtisadi yardım.
- Mənəvi yardım,
- Sosial təhlükəsizlik,
- Sosial yardım,

142 Maraqlı olmaq (həvəsləndirilmək) probleminin mahiyyəti nəyi ifadə edir ?

- İqtisadiyyatda cərəyan edən sosial-iqtisadi prosesləri
- Obyektiv iqtisadi mənafein dərk olunmasını
- İqtisadi əlaqələri
- İqtisadiyyatda qarşılıqlı asılılıqları
- İqtisadi problemləri

143 A.T.Xanipov tələbatı insan üçün səciyyələndirərkən bunları ifadə edirdi

- Obyektivliyi səciyyələndirirdi
- Onun ehtiyacları nöqtəyi – nəzərindən səciyyələndirir
- Onların fəaliyyəti problemlərini səciyyələndirir
- İnsan fəaliyyətinin məqsədyönlülüyünü səciyyələndirir
- İnsan üçün pozitiv səciyyə daşdığı

144 . «...Mənafe ümumiliyi olmayan yerdə məqsəd birliyi də ola bilməz» fikri kimə məxsusdur?

- K.Marks
- F.Engels
- C.Keyns
- D.Rikardo
- A.Smit

145 Tələbatların ödənilməsinin əsasını nə təşkil edir?

- ahəngdarlıq (harmoniklik)
- elmi-texniki tərəqqi
- mənəvi ehtiyaclar
- rifah artırmaq istəyi
- maddi ehtiyaclar

146 İqtisadi mənafe anlayışına müxtəlif istiqamətlərdən yanaşırlar. İ.Mojayskovanın fikrincə “mənafe nədir”?

- Mənafe «...iqtisadi münasibətlərin təzahür forması kimidir»
- Mənafe «...insanın fəaliyyətinin tanınma istiqaməti kimidir»
- Mənafe «...tələbatın ödənilməsinin zəruri obyektiv formasıdır»
- Mənafe «...insanın fəaliyyətinin tanınma istiqaməti kimidir»
- Mənafe «...fəaliyyətin motivi, stimulu və s.dir»

147 İqtisadi mənafe anlayışına müxtəlif istiqamətlərdən yanaşırlar. A.Smironovun fikrincə “mənafe nədir”?

- Mənafe «...subyektin özünə münasibətidir»
- Mənafe «...fəaliyyətin motivi, stimulu və s.dir»
- Mənafe «...tələbatın ödənilməsinin zəruri obyektiv formasıdır»
- Mənafe «...insanın fəaliyyətinin tanınma istiqaməti kimidir»
- Mənafe «...iqtisadi münasibətlərin təzahür forması kimidir»

148 Hakimiyyət orqanlarına seçkilərdə iştirak aşağıdakılardan hansına aiddir ?

- İqtisadi azadlığa
- Təsərrüfat subyektlərinin azadlığına
- İqtisadi fəaliyyətə
- Fərdi azadlığa
- Siyasi hüquqa

149 Əmək müqaviləsinin şərtlərinin yerinə yetirilməsinə görə məsuliyyət aşağıdakılardan hansına aiddir ?

- İqtisadi fəaliyyətə
- Siyasi hüquqa
- İqtisadi azadlığa
- Fərdi azadlığa
- Təsərrüfat subyektlərinin azadlığına

150 Əmək haqqının vaxtlı-vaxtında ödənilməsi aşağıdakılardan hansına aiddir ?

- Fərdi azadlığa
- Təsərrüfat subyektlərinin azadlığına
- İqtisadi azadlığa
- İqtisadi fəaliyyətə
- Siyasi hüquqa

151 Maliyyə-kredit, alqı-satqı, vergi aşağıdakılardan hansına aiddir ?

- İqtisadi azadlığa
- Fərdi azadlığa
- Siyasi hüquqa
- İqtisadi fəaliyyətə
- Təsərrüfat subyektlərinin azadlığına

152 Aşağıdakılardan hansı təsərrüfat subyektlərin azadlığına aid deyil ?

- Vergilərin ödənilməsi
- Sağlam rəqabət qaydası
- Qanunlara riayət edilməsi
- İşçilərin siğortalıması
- Əmək haqqının vaxtlı-vaxtında ödənilməsi

153 Aşağıdakılardan hansı insanın (vətəndaşın) siyasi hüquqlarına aiddir ?

- Vergilərin ödənilməsi
- İşçilərin zəmanətli hüquqları
- Sağlam rəqabət qaydası
- İşçilərin siğortalıması
- Səs vermə azadlığı

154 Aşağıdakı fikirlərdən hansı F.Bastiaya məxsusdur ?

- “Şəxsi mülkiyyət fərdi azadlığın əsasını təşkil edir”
- “Azad o kəsdir ki, o, əqli ilə hərəkət edir”
- “Hər cür əməlin, eləcə də hər cür nemətin ilkin müqəddimə şərti şəxsi mənafeədir”
- “Azadlıq fərdiyyət baxımından izah olunur”
- “Mənim azadlığım digər insanın azadlığının başlanğıc nöqtəsində sona çatır”

155 Azadlığın fikirlərdən hansının müəllifi B.Spinozadır ?

- “Mənim azadlığım digər insana məxsus olan azadlığın başlanğıc nöqtəsində sona çatır”
- “Azad o kəsdir ki, o, əqli ilə hərəkət edir”
- “Azadlıq fərdiyyət baxımından izah olunur”

- “Hər cür əməllərin, eləcə də hər cür nemətin ilkin müqəddimə şərti şəxsi mənafeədir”
- “Şəxsi mülkiyyət fərdi azadlığın əsasını təşkil edir”

156 “Şəxsi mülkiyyət fərdi azadlığın əsasını təşkil edir” müddəası hansı nəzəriyyəyə aiddir?

- Demokratizm
- Liberalizm
- Verifikasiya
- Avtoritar
- Fallibilizm

157 Fransız burjua inqilabı neçənci əsrdə baş vermişdir ?

- XV əsrdə
- XVI əsrdə
- XIII əsrdə
- XVIII əsrdə
- XIII əsrdə

158 Q.Markyze, E.Fromm, N.Berdyayev hansı fəlsəfə cərəyanı kəskin tənqid atəşinə tuturdular ?

- Həm marksizmi həm də kapitalizmi
- Marksizmi
- Realizmi
- Kapitalizmi
- Sensualizmi

159 Əsl və süni tələbatlar fəlsəfənin hansı sahəsinə aiddir ?

- Yalançı
- İqtisadi
- Psixoloji
- Sosial
- Təbii

160 Tələbat və mənafeələrin dialektik vəhdətini qeyd edən hansı mütəxəssis onların bir-birinə bərabər olmamaları amilini əsaslandırmağa çalışırdı ?

- B.Spinoza
- D.Yum
- L.Feyerbax
- T.Xanipov
- T.Hobbs

161 Fransız burjua inqilabı zamanı hansı hadisə tam təsdiqini tapmışdır?

- Subyektiv iqtisadi mənafeənin dərk olunması
- Bütün variantlar doğrudur
- İdeyanın mənafeədən (iqtisadi) ayrılması
- İdeyanın mənafeədən (iqtisadi) ayrılarkən uğursuzluğa uğraması qanunayğunluğu
- Obyektiv iqtisadi mənafeənin dərk olunması

162 Düşünülmiş tələbatları A.T. Xanipov necə adlandırır ?

- Cəmiyyət
- Süqut
- Varlıq
- Mənafeə
- Xeyirxahlıq

163 “Mənafe düşünölmüş tələbatlardır” fikri kimə məxsusdur ?

- D.Yuma
- T.Hobbsa
- L.Feyerbaxa
- T.Xanipova
- B.Spinozaya

164 Sosial fəlsəfə üzrə mütəxəssis T.Xanipov tələbat və mənafeinin dialektik vəhdətini qeyd edərək nəyi əsaslandırmağa çalışırdı?

- Onların bir-birinə bərabər olmamalarını əsaslandırmağa çalışırdı.
- Mənafeələrin önəmini əsaslandırmağa çalışırdı
- Tələbatların mənafeələrdən daha önəmli olmasını əsaslandırmağa çalışırdı
- Onların bir-birinə bərabər olmasını əsaslandırmağa çalışırdı.
- Heç biri

165 Sosial-siyasi təşkil formasından və iqtisadi sistemindən asılı olmayaraq bütün cəmiyyətlərin (marksist anlamında sosial-iqtisadi formasiyaların) əsas iqtisadi qanunu hansıdır?

- Qeyri-ictimai münasibətlər
- Mənafeələrin qeyri-tarazlığı
- İctimai münasibətlər
- Mənafeələrin tarazlığı
- İqtisadi mənafe

166 İctimai praktika hansı elm adamlarının proqnozların real olmadığını sübut etdi?

- K.Marks və C.Keynsin proqnozunun
- K.Marks və A.Smitin proqnozunun
- A.Smit və D.Rikardonun proqnozunun
- D.Rikardo və K.Marksın proqnozunun
- C.Keyns və D.Rikardonun proqnozunun

167 Milyonlarla insanın dini inanclara ehtiyac duyma səbəblərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- Yer üzündə məhrumiyyətlərə üstün gəlmək
- Yer üzündə əzaba üstün gəlmək
- Mənəvi dayaq vasitəsi tapmaq
- Davranışlarda laqeydliyi azaltmaq
- İnsana xas olan ali istəkləri ödənilmək

168 “Bütün tələbatlar «aşağı» (maddi) tələbatlardan tutmuş «ali» (mənafevi) tələbatlara qədər yüksəliş qaydası üzrə yerləşdirilir” müddəasının müəllifi kimdir?

- İ.Kant
- K.Şelvetsiy
- L.Feyerbax
- A.Maslou
- A.Smit

169 Materializmə görə, tələbatlar sisteminin yaranması və formalaşması nədən asılıdır:

- Elmin inkişaf səviyyəsindən
- Xidmətin tətbiqi formasından
- Mövcud dövrün mühitindən
- Cəmiyyətin sosial-iqtisadi inkişafından
- Qeyri-iqtisadi amillərdən

170 “Tələbat olmadığı təqdirdə insan da mövcud deyil” ifadəsi kimə məxsusdur?

- İ.Kanta
- A.Maslouya
- K.Şelvetsiyə
- L.Feyerbaxa
- A.Smitə

171 Hevetsi şəxsiyyətin mənəviyyəti və onun fəaliyyətinin əsasında duran səbəb kimi nəyi götürdü?

- İnsanın maraqlarını
- İnsanın zövqlərini
- İnsanın tələbatını
- İnsanın real tələbat və mənafeələrini
- İnsanın mənafeələrini

172 Hansı filosofun yanaşmasında tələbat və arzular həyatı mənə kəsb edir və insanların həyat tərzində mühüm rol oynayır?

- I.Kantın
- L.Feyerbaxın
- K.Helvetsinin
- Epikurun
- A.Maslounun

173 İnsan fəaliyyəti və davranışının yeganə səbəbi olan tələbatlar haqqında təsəvvürlər hansı dövrdə meydana gəlmişdir?

- Yeni dövrdə
- VIII əsrin sonlarında
- Orta əsrlərdə
- Antik dövrdə
- X əsrin əvvəllərində

174 Realizasiya baxımından mənafe tarazlığının səviyyələri hansılardır?

- Lokal, Regional, Xarici
- Endogen, Ekzogen
- Daxili, Xarici
- Lokal (milli), Regional, Qlobal
- Daxili, Ekzogen, Qlobal

175 Aşağıdakılardan hansı iqtisadi azadlığı əks etdirmir?

- Öz vəzifələrini vicdanla yerinə yetirmə öhdəliyi
- İşçilərin sığortalanması
- İşçilərin zəmanətləri hüquqları
- Seçim imkanı
- Əmək müqaviləsinin şərtlərinin yerinə yetirilməsinə görə məsuliyyət

176 “Azadlıqdan qaçma” əsərinin müəllifi kimdir?

- M.Veber
- İ.Kant
- B.Spinoza
- E.Fromm
- F.Engels

177 “Mənim azadlığım digər insana məxsus olan azadlığın başlanğıc nöqtəsində sona çatır” fikri hansı filosofa məxsusdur?

- F.Engelsə
- İ.Kanta
- T.Kuna
- B.Spinozaya
- M.Veberə

178 İnsanın (vətəndaşın) siyasi hüquqlarına hansı aid deyil?

- Viedan azadlığı
- Hakimiyyət orqanlarına seçkilərdə iştirak
- Səs vermə azadlığı
- Yaşamaq azadlığı
- Söz azadlığı

179 Liberalizm nəzəriyyəsinə əsasən fərdi azadlığın əsasını nə təşkil edir ?

- Yaradıcılıq imkanı
- Şəxsi mülkiyyət
- Seçim imkanı
- Qərar vermə imkanı
- Zövq və arzular

180 Azadlığın fərdiyyət baxımından izah olunmasına hansı nəzəriyyədə xüsusi əhəmiyyət verilir ?

- Avtoritar
- Fallibilizm
- Liberalizm
- Verifikasiya
- Demokratizm

181 “Azad o kəsdür ki, o, əqli ilə hərəkət edir” fikrinin müəllifi hansı filosofdur ?

- İ.Lakatos
- B.Spinoza
- F.Engels
- T.Kun
- M.Veber

182 Sosial fəlsəfədə hansı tələbatlar fərqləndirilir ?

- Real və qeyri-real
- Əsl və süni
- Şəffaf və birinci növbəli
- Təbii və qeyri-təbii
- Həqiqi və yalançı

183 Kapitalizmi kəskin tənqid atəşinə tutan filosoflar hansılardır ?

- A.Holbax, D.Didro
- Q.Markyze, E.Fromm, N.Berdyayev
- K.Popper, K.Polanyi, L.Mizes
- K.Marks, V.Veber, D.Didro
- D.Rikardo, A.Smith

184 İnsan fəaliyyətinin xüsusiyyəti, onun məqsədyönlülüüyü nədən ibarətdir ?

- Tələbatları ödəməyə çalışmaq
- Şüurlu şəkildə qarşıya qoyulmuş məqsədlərə nail olmağa istiqamətlənmişdir
- İnsan üçün pozitiv səciyyə daşdığıını
- İnsan fəaliyyətinin məqsədyönlülüyünü səciyyələndirir
- İnsanları qarşılıqlı fəaliyyətə cəlb etmək

185 A.T.Xanipovun fikrincə mənafə necə tələbatdır?

- Ayrı-ayrı fərdlərin tələbatlarıdır
- Düşünlmüş tələbatlardır
- Düşünlməmiş tələbatlardır
- İstehsalat tələbatlarıdır
- Cəmiyyətin tələbatlarıdır

186 İdeyanın mənafedən (iqtisadi) ayrı düşdükdə uğursuzluğa uğraması qanunayğunluğu öz təsdiqini hansı inqilab zamanı tapmışdır ?

- Keynsçi inqilabı zamanı
- Fransız burjua inqilabı zamanı
- Proletariat inqilabı zamanı
- Marksist inqilabı zamanı
- Neoklassik burjua inqilabı zamanı

187 Tələbat və mənafelərin dialektik vəhdətini qeyd edən A.T.Xanipov onlar arasında hansı amili əsaslandırmağa çalışırdı ?

- Onların bir-birinə bərabər olmalarını
- Onların bir-birinə bərabər olmamalarını
- Qarşılıqlı mübadilədə olmalarını
- Qarşılıqlı əlaqədə olmalarını
- Onların ziddiyətli prinsipli olmalarını

188 İdeyanın mənafedən (iqtisadi) ayrı düşdükdə uğursuzluğa uğraması qanunayğunluğu öz təsdiqini nə zaman tapmışdır ?

- XIII əsrdə
- XV əsrdə
- XIII əsrdə
- XVI əsrdə
- XVIII əsrdə

189 J.J.Russonun fikrincə, insanın tələbatlarını kim formalaşdırır?

- Dövət
- Cəmiyyət
- Ətrafindakılar
- Ailəsi
- Özü

190 Hansı cəmiyyət daima sayı artan tərəfdaş və müştərilərə ehtiyac duyur?

- Cinayətkar cəmiyyət
- Təhsilsiz cəmiyyət
- İstehlak cəmiyyəti
- İstehsal cəmiyyəti
- Yoxsul cəmiyyət

191 Q.Markuze, E.Fromm, N.Berdıyayev kimi sosial filosoflar hansı quruluşu xəstə cəmiyyət kimi qiymətləndirirlər?

- Sosializmi
- Kapitalizmi
- Quldarlığı
- Demokratıyanı
- Feodalizmi

192 Sosial fəlsəfə nöqtəyi-nəzərindən aşağıdakılardan hansı insanın dünyada mənəvi istiqamətlənməsi üsulu, ictimai şüurun mühüm formalarından biridir?

- İstedad
- Elm
- Din
- Ağıl
- Əyləncə

193 Bizim həzzalma və tələbatlarımızı cəmiyyət doğurur, buna görə də, biz onları, ödənilməsinə xidmət edən predmetlərlə ölçmək əvəzinə, həmin tələbatlara ictimai ölçü tətbiq edirik fikri kimə aiddir?

- Heçbiri
- A.Masloy
- Y.Ceyms
- Kant
- Marks

194 Alimlərin əksəriyyəti belə hesab edir ki, insanın fəallığının və hərəkətlərinin ilkin səbəbi məhz bundan irəli gəlir:

- Hamısı
- İstəkdən
- Tələbatlardan
- Zövqlərdən
- Maraqdan

195 Şəxsi və ictimai mənafelərin harmoniyası ideyasını kim bəyan etmişdir?

- Epikur
- K.Helvetsi
- A.Masloy
- I.Kant
- L.Feyerbax

196 Pulun obyektivliyi nə deməkdir:

- Pulun ondan istifadə imkanlarının geniş olmasından asılılığı
- Pulun onu əvəzləyən ekvivalentdən asılı olması
- Pul ondan istifadə imkanının olub-olmamasından asılı olması
- Pulun onu əvəzləyən ekvivalentdən asılı olmaması
- Pul ondan istifadə imkanının olub-olmamasından asılı deyil

197 Zimmelin yaradıcılığına hansı filosof təsir göstərmişdir:

- K.Popper
- Q.Hegel
- K.Marks
- F.Engels
- M.Veber

198 “Pul fəlsəfəsi” əsərində Q.Zimmel pulun sosial funksiyalarını nədə öyrənir?

- bədii zövq tendensiyalarında
- Bunların hamısında
- liberalizm ideologiyasında
- formal hüquqda
- elm və texnikanın inkişafında

199 “Pul dəliliyinin” tipləri sırasında hansı düz deyil:

- «Təhlükəsizliyi kompensasiya edənlər»
- “Başqalarından özünü üstün tutanlar”
- “Məhəbbətlə alver edənlər”
- «Müstəqilliyin pərəstişkarları»
- «Hakimiyyətə can atanlar»

200 “Kasıb - var dövləti olmayan adam deyil, məhz həris, həddindən artıq çox şey istəyən adamdır” fikri kimə məxsusdur?

- Hegelə
- Senekaya
- Platona
- Aristotelə
- Sokrata

201 Maddi nemətlərdən şüurlu şəkildə imtina edən və tərki dünya həyat tərzini seçənlər kimdir?

- Odpərəstlər
- Buddistlər
- İşraqilər
- Yahudilər
- Ateistlər

202 Maddi rifah və pul nə ilə qarşı-qarşıya qoyulur:

- Tələbatlar
- Yoxsulluq
- Mənəviyyət
- Müdriklik
- Mədəniyyət

203 Adi şüurda pul kapitalı nə kimi qavranılır?

- Ahəngdar inkişafın mənbəyi
- Sağlamlığın mənbəyi
- Azadlığın mənbəyi
- Mənəviyyətin mənbəyi
- Xoşbəxtliyin mənbəyi

204 SSRİ-nin dağılmasından sonra keçid dövrünü yaşayan ölkələrdə pulu əldə etmək üçün hər cür vasitəyə əl atmaq psixologiyası nədən qaynaqlanırdı?

- Qərb altruizmindən
- Qərb humanizmindən
- Qərb kosmopolitizmindən
- Qərb liberalizmindən
- Qərb paternalizmindən

205 İqtisadiyyat fəlsəfəsi kontekstində pul ilə bağlı olan hansı ideya insana daha yaxındır:

- Müvafiqlik

- Sabitlik
- Ədalət
- Bərabərlik
- Nzamlılıq

206 Kapitalın artma qabiliyyəti nə ilə assosiasiya edilir?

- İradənin gücü
- Qeyri-ənənəvilik
- Dövlətin çiçəklənməsi
- Bunların hamısı
- Məhsuldar enerji

207 Maliyyə məsələlərin həllində elementar ədalət normalarının nəzərə alınmaması nə ilə nəticələnir?

- İcraedici və qanunverici orqanlara sayğısızlığın əmələ gəlməsi
- İctimai rəyin çəşqınlığı artır
- İnsanın psixikasına təcavüz edir
- Dövlət institutlarına etibar azaldır
- İcraedici orqanlarına qarşı etirazlar baş qaldırır

208 Hansı mərhələdə hökumətin siyasəti ilə ümumi qəbul edilmiş əxlaqi-etik normalar arasında münaqişə yaranır?

- Təkamül mərhələsində
- Vətəndaş müharibəsi
- İnqilabi situasiyada
- Keçid dövründə
- Sabitləşmə dövründə

209 Keçid dövrü ilə hökumətin çəkinmədən həyata keçirdiyi iş nədir?

- Milli valyutanın devalvasiyası
- Pul əmanətlərinin dondurulması
- Pensiya və sosial ödənişlərin kecikdirilməsi
- Bunların hamısı
- Xaricdən böyük kreditlərin alınması

210 Pul ilə bağlı siyasətə nə aid deyil:

- Vergi qoyma
- Büdcə təminatı
- Sosial təminat
- Psixoloji təminat
- Maliyyə axınlarına nəzarət

211 Hansı subyekt pul ilə bağlı siyasəti formalaşdırır:

- "kölge" hökuməti
- İnsan
- Cəmiyyət
- Dövlət
- Siyasi hərəkət

212 Pul funksiyasını nə həyata keçirirdi?

- Qiymətli metal
- Heyvanlar
- Banknotlar

- Bunların hamısı
- Dəmir pullar

213 Pul öz-özlüyündə nədir?

- dəyərin simvolu
- əmtəə-mal mübadiləsi vasitəsi
- Dəyərin ifadəsi
- Bunların hamısı
- hüquqi normalar

214 Pul problemlərinin daha da kəskinləşməsi hansı dövrə təsadüf edir:

- Sosializmlə kapitalizmin rəqabət dövrü
- İnhisarçı kapitalizm
- Kapitalizm
- Qlobalizm
- Sosializm

215 Pul insana nədə təsir edir:

- dəyərlərin yenidən nəzərdən keçirilməsində
- psixologiyasının dəyişməsində
- əxlaqın formalaşmasında
- Bunların hamısında
- dünyagörüşünün dəyişməsində

216 Pul probleminin daha da kəskinləşməsi nə ilə əlaqəlidir:

- Mülkiyyətin yaranması ilə
- Kapitalizmin yaranması ilə
- Qloballaşma ilə
- Maddi nemətlərin istehlakının inkişafı ilə
- Maddi mədəniyyətin inkişafı ilə

217 Pulun funksiyası:

- əmtəənin keyfiyyətinin yüksəldilmə vəzifəsi
- devalvasiyaya uğramaq vəziyyəti
- insanın əməyini intensivləşdirmək qabiliyyəti
- iqtisadi prosesləri tənzimləmək
- istənilən mala dəyişilmə qabiliyyəti

218 İnsan varlığının zəruri cəhətləri:

- Öz mövcudluğunun qorunması
- Mövcudluğun ideal üsullarına qoşulma
- Bunların hamısı
- Mənəviyyətinin reallaşmasına can atma
- Ruhun ali təzahürlərinə qoşulma

219 Pul adətən insanın nəyi ilə assosiasiya edilir:

- Hissi mövcudluğu ilə
- Maddi mövcudluğu ilə
- Dünyəvi mövcudluğu ilə
- Psixoloji mövcudluğu ilə
- Mənəvi mövcudluğu ilə

220 Pul nəyin bütün səviyyələrini az-çox əhatə edir?

- bunların heç birinin
- insan varlığının
- əmtəənin
- cəmiyyətin
- təbiətin

221 Dövlət və kolxoz-kooperativ adlanan mülkiyyəti SSRİ-də demaqoqcasına nə cür adlandırdılar:

- kommunist
- ümumxalq
- İctimai
- ədalətli
- sosialist

222 Dövlət hakimiyyətinə əsaslanan bürokratiyanın hədsiz hakimiyyətinə hansı siyasi rejimlərdə rast gəlinir:

- Mao Dze Dun rejimində
- Asiya istehsal üsulunda
- Yunan demokratiyası
- Hərbi diktaturada
- Babilistan padşahlığında

223 Xüsusi mülkiyyətin ləğvi nəyin başlıca vəzifəsi idi:

- Burjua inqilabının
- Sosialist inqilabının
- Keçid dövrünün
- Vətəndaş müharibəsinin
- İslahatların keçirilməsinin

224 Mülkiyyətin obyektinə aid deyil:

- maddi nemətlər
- pul
- daşınmaz əmlak
- əmək
- işçi qüvvəsi

225 Kim fəhlələrin səhmlər sahibinə çevrilməsi prosesini yaxşı proletarların pis kapitalistlərə çevrilməsi kimi səciyyələndirir:

- Sağçı hərəkat
- Marksistlər
- Anarxistlər
- Bakuninçilər
- Solçu liberal hərəkat

226 SSRİ-də hansı mülkiyyət forması yox idi:

- Kooperativ
- İctimai
- Səhmdar
- Fərdi
- Dövlət

227 “Canlı bir maşın” hansı təsisatla əlaqələndirilir?

- Şirkət
- Manufaktura
- Bank
- Holding
- Artel

228 Fərdi mülkiyyətin “özgələşənliyi” nə ilə bağlı idi?

- insanın mədəni varlıq olması
- Həyat müddətinin məhdud olması
- əmtəənin maddi və mənəvi səciyyə daşması
- insanın idraki fəaliyyət daşması
- ictimai münasibətlərin müxtəlifliyi

229 Orta əsrin klassik ailə, «ata-baba» mülkiyyəti xüsusi mülkiyyətdən nə ilə fərqlənirdi:

- nəsildaxili nikahlarla
- maddi nemətlərin qorunması
- işçi qüvvəsinin satın alınması
- torpağı satmaq olmazdı
- qızılın toplanması

230 Mülkiyyətə tətbiq edilən «xüsusi» termini hansı mənaları özündə birləşdirir?

- struktur və sistem
- funksional və struktur
- funksional və dinamik
- funksional və subyekt
- struktur və subyekt

231 Qərb sivilizasiyasında «ata-baba» mülkiyyətindən xüsusi mülkiyyətə daha sürətli keçidin səbəbləri nədədir?

- Qərb oturaqlığı ilə Şərq oturaqlığı arasındakı milli fərqlər
- Qərb oturaqlığı ilə Şərq oturaqlığı arasındakı mədəni fərqlər
- Qərb oturaqlığı ilə Şərq oturaqlığı arasındakı sosial fərqlər
- Qərb oturaqlığı ilə Şərq oturaqlığı arasındakı iqtisadi fərqlər
- Qərb oturaqlığı ilə Şərq oturaqlığı arasındakı siyasi fərqər

232 Qərbi Avropada oturaq həyata keçid nəticəsində təsərrüfat birliyinin əsası təşkil edən ailə dedikdə, nə başa düşülür?

- ən azı beş nəslin birgə yaşaması
- ən azı dörd nəslin birgə yaşaması
- ən azı iki nəslin birgə yaşaması
- ən azı üç nəslin birgə yaşaması
- ən azı altı nəslin birgə yaşaması

233 Qərbi Avropada oturaq həyata keçid nəticəsində təsərrüfat birliyinin əsasını nə təşkil edirdi?

- Assosiasiya
- Tayfa
- Icma
- Ailə
- Ittifaq

234 İnsanın təsərrüfat fəaliyyətində onun yaradıcılığı hansı mülkiyyət formasına qədər inkişaf etmişdir?

- qeyri-mülkiyyət forması

- sinkretik mülkiyyət forması
- Mülkiyyətsayağı forma
- Xüsusi mülkiyyət forması
- ictimai münasibətlər forması

235 İnsani simaya malikdir:

- əmtəə dəyəri
- təklif
- tələb
- xüsusi mülkiyyət
- mübadilə

236 Hansı səbəblər üzündən mülkiyyət insanda narahatçılıq, qeyri- müəyyənlik hissini doğurur?

- mülkiyyətin ictimai səciyyə daşması
- mülkiyyətin həm maddi, həm də mənəvi olması
- mülkiyyətin tamlığı
- mülkiyyətin dinamikliyi
- mülkiyyətin dəyişkən olması

237 Hansı hallarda əşyalar mülkiyyət subyektini üçün mənəvi kəsb edə bilər?

- onun həm maddi, həm də mənəvi dəyər kimi götürdükdə
- ictimai fəaliyyətdə iştirak edən zaman
- qorunub-saxlandığı halda
- Bütün hallarda
- mübadilədə

238 K.Marks «mülkiyyətin subyektiv mahiyyətə malik olmasından» bəhs edərək nəyin subyektiv mahiyyətini göstərirdi?

- əqlin
- Mədəniyyətin
- Cəmiyyətin
- Dövlətin
- İnsanın

239 İnsan mülkiyyətçilik münasibətlərini necə dəyişə bilər?

- mülkiyyəti bəxş edə bilər
- onu pul formasına keçirə bilər
- öz mülkiyyətini başqa adamın sərəncamına verə bilər
- Bunların hər birisi ilə
- öz mülkiyyətindən imtina edə bilər

240 İnsanlar arasında müəyyən sədlərin mövcudluğunu münasibət kimi səciyyələndirən xüsusi mülkiyyətin hansı tərifində ifadə olunur?

- heç bir münasibət
- obyekt-subyekt münasibəti
- subyekt-obyekt münasibəti
- subyekt-subyekt münasibəti
- obyekt-obyekt münasibəti

241 Xüsusi mülkiyyət münasibət olaraq onun neçə tərəfi vardır?

- 2.0
- 5.0

- 4.0
 3.0
 6.0

242 Xüsusi mülkiyyət fəlsəfi mənada:

- Təsiretmədir
 Xassədir
 Rabitədir
 Münasibətdir
 Yekundur

243 İnsanın varlığı ilə onun işçi qüvvəsini bir birindən ayırmış, işçinin işçi qüvvəsinə xüsusi münasibətini aşkar edən kimdir?

- M.Veber
 V.Lenin
 K.Popper
 K.Marks
 O.Kont

244 «Mən öz mülkiyyətimi özümdən ayıra bilərəm, çünki nə qədər ki, iradəmi ona sərf edirəm, o mənimdir» fikri kimə məxsusdur?

- M.Veberə
 V.Leninə
 K.Popperə
 H.Hegelə
 O.Konta

245 Mülkiyyət «təbiət tərəfindən yaradılan və insana təklif olunan şeylərdən insanın çıxartdığı və öz əməyi ilə birləşdirdiyi bir şeydir» fikri kimə məxsusdur?

- V.Leninə
 H.Hegelə
 E.Dürkheymə
 C.Lokka
 K.Popperə

246 “Mülkiyyət oğurluqdur” fikri kimə məxsusdur?

- Zombarta
 Engelsə
 Marksa
 Prudona
 Hegelə

247 Prudonun mülkiyyət məsələsi ilə bağlı yazdığı əsərin adı:

- Dövlət və mülkiyyət
 Mülkiyyətin səbəbi
 Mülkiyyətin mahiyyəti
 Mülkiyyət nədir
 Mülkiyyət və pul

248 “Xüsusi mülkiyyət insanın düçar olduğu saysız-hesabsız cinayətlərin və fəlakətlərin səbəbidir” fikrini deyən kimdir?

- Fridman

- Toynbi
- A.Smit
- R.Oyen
- C.Lokk

249 “Aralıq texnologiyası” ideyası hansı konsepsiyanın əsasını təşkil edir?

- Katolisizm iqtisadiyyatı
- Buddizm iqtisadiyyatı
- Protestantizm iqtisadiyyatı
- İslam iqtisadiyyatı
- İudaizm iqtisadiyyatı

250 “Dzen buddizm və psixotəhlil” əsəsinin müəllifi kimdir?

- V.Lenin
- E.Fromm
- Z.Freyd
- K.Yunq
- A.Adler

251 Buddizm təliminin son məqsədi:

- İnsanın hakimiyyəti ələ almasını təmin etmək
- İnsanı əzab-əziyyətdən qurtarmaq
- İqtisadi və maddi firavanlığı əldə etmək
- İnsanın öz dərrakəsinə sahib çıxmaq
- İnsanın öz azadlığına qovuşması

252 Hansı alim iqtisadiyyatın sufilik təlimi ilə qarşılıqlı əlaqəsini tədqiq etmişdir?

- M.Meybullayev
- H.Y.Vittevin
- V.Zombart
- Ə.Bayramov
- İ.Feyzullabəyli

253 Hansı din təkə ideologiya və nəzəriyyə deyil, həm də həyat tərzidir?

- İudaizm
- Xristianlıq
- İslam
- Buddizm
- Heç biri

254 M.Yunus hansı sahədə apardığı fəaliyyətinə görə Nobel mükafatına layiq görülmüşdür?

- Audit
- Bank
- Menecment
- Logistika
- Xidmət

255 Hantinqton protestant islahatları nə ilə müqayisə edir?

- Katolisizm mühafizəkarlığı
- İslam İntibahı
- İudaizm etikası
- Bunların hamısı

Buddizm qanunçuluğu

256 “Qərbə qarşı dura biləcək ən böyük qüvvələrdən biri islamdır” fikri kimə məxsusdur?

- S.Hantinqtona
 A.Toynbiyə
 M.Veberə
 Hegelə
 O.Şpenqlərə

257 “Protestant etikasını və kapitalizmin ruhu” əsəri hansı dövrün təhlilinə həsr edilmişdir?

- İnhisarçı kapitalizm
 Erkən kapitalizm
 Kapitalizmin inhisarçı kapitalizmə keçid dövrü
 Kapitalizmin təkamülü
 Müasir kapitalizm

258 Xristianlığın Şərq qolu hansı dövrdə qəbul edildi?

- X əsrdə
 VIII əsrdə
 XII əsrdə
 IX əsrdə
 XI əsrdə

259 İslamda modernist istiqamətin tərəfdarları nə hesab edirdilər?

- Təkamül yolu ilə inkişaf etmək
 Elmin rolunu mütləqləşdirmək
 Qloballaşmanı rəhbər tutmaq
 Avropanı təqlid etmək
 Yeni dini və dünyəvi əxlaqın sintezini yaratmaq

260 Erkən xristianlıq nəyi daha çox pisləyirdi?

- Bunların heç birini
 Əxlaq normalarını aşmağı
 Hakimiyyəti zəbt etməyi
 Var-dövləti, sərvəti toplamağı
 İlahi qüvvəyə küfr etməyi

261 Amerikanın qloballaşma missiyasının uğur qazanacağı təqdirdə hansı milləti əriyib yoxa çıxmaq təhlükəsi gözləyir?

- İngilisləri
 Rusları
 Almanları
 Yəhudiləri
 Fransızları

262 Yahudi dini üçün nəyin əhəmiyyətini vurğulamaq xarakterikdir?

- Məntiqi düşüncənin
 Şəxsi maraqların prioritetinin
 Maliyyə əsasında əldə olunan gəlirin
 Yer üzərindəki həyatın
 Siyasi sahəyə təsir etməyin

263 İudaizm dinində ilahi qüvvənin ismi:

- Raban
- Benyamin
- İshaq
- Yaxve
- İsrail

264 Hansı dinlər bir-biri ilə genetik cəhətdən bağlıdır?

- Heç biri
- Buddizm, sintoizm, induzizm
- Xristianlıq, İslam, buddizm
- İudaizm, xristianlıq, İslam
- Xristianlıq, İslam, sintozim

265 Hansı din şərti olaraq dünyəvi din hesab olunur?

- Heç biri
- İslam
- Xristianlıq
- İudaizm
- Buddizm

266 “İndigenizasiya prosesi özünün ən qabarıq ifadəsini Asiya və müsəlman ölkələrinin iqtisadi və demoqrafik dinamizmi ilə şərtlənən mənəvi dirçəlməsində tapır” fikri kimə məxsusdur?

- A.Panarinə
- A.Toynbiyə
- M.Veberə
- S.Hantinqtona
- V.Zombarta

267 İndigenizasiya prosesi hansı dövrdə daha çox aktual olub?

- XX əsrin 40 – 50-cı illərində
- XX əsrin 60 – 70-cı illərində
- XX əsrin 70 – 80-cı illərində
- XX əsrin 80 – 90-cı illərində
- XX əsrin 50 – 60-cı illərində

268 Qeyri-Qərb xalqlarının bəzi nümayəndələri tərəfindən irəli sürülən qeyri-Qərb mədəniyyətlərinin dirçəldilməsi fikrinə nə deyilir?

- İndulgensiya
- İnternalizasiya
- İnnersasiya
- İndigenizasiya
- İntroyeksiya

269 Samuel Hantinqtonun yazdığı məşhur əsər:

- “Sivilizasiyaların konfliktli”
- “Sivilizasiyaların müharibəsi”
- “Sivilizasiyaların qarşılaşması”
- “Sivilizasiyaların toqquşması”
- “Sivilizasiyaların antaqonizmi”

270 Dünyəvi cəmiyyətin əsas dəyəri nədir?

- Liberal personalizm
- Liberal altruizm
- Liberal demokratizm
- Liberal humanizm
- Liberal rasionalizm

271 Dinə münasibətdə Marksın mövqeyi:

- «cəmiyyət üçün bəla»
- «ziddiyyətlərin yaranması üçün səbəb»
- «şəxsiyyətin deqradasiyası üçün əsas»
- «xalq üçün tiryək»
- «iqtisadiyat üçün maneə»

272 Din ilə bağlı F.F.Zelinskinin yazdığı əsərin adı:

- "Xristianlığın qələbəsi"
- "Xristianlığın mahiyyəti"
- "Xristianlığın dostları"
- "Xristianlığın rəqibləri"
- "Xristianlığın əsasları"

273 Biliyin həqiqiliyinə və praktiki fəaliyyətin düzgünlüyünə olan inam və dini etiqad arasında prinsiplial fərq qoyan kimdir?

- V.I.Lenin
- U.P.Starostina
- L.S.Panarin
- P.V.Kopnin
- F.F.Zelinski

274 Etiqadla biliyin nisbətində dair müasir fəlsəfədə qəbul olunan fikir:

- Etiqad və bilik rəqabət və qarşıdurma vəziyyətindədir
- Etiqad və bilik ziddiyyət təşkil edir
- Etiqad və bilik üzvi vəhdət təşkil edir
- Etiqad və bilik ziddiyyət təşkil etmir
- Etiqad və bilik üzvi vəhdət təşkil etmir

275 Dərketmə fəaliyyətinin norma, qayda və standartlarının məcmusu biliyin hansı növ informasiyalardan fərqlənir?

- Fərziyyələr
- Qiymətləndirmələr
- Məlumatlar
- Bunların hamısı
- Fikirlər

276 Pravoslavlıq Kiyev Rusiyasında hansı dövrdə qəbul edildi?

- XIII əsrdə
- XI əsrdə
- IX əsrdə
- X əsrdə
- XII əsrdə

277 Müasir dövrdə dini etiqadın nə ilə qarşılıqlı münasibəti problemi aktuallıq kəsb edir?

- Etiqadla etikanın

- Etiqadla mistikanın
- Etiqadla elmin
- Etiqadla rasionallığın
- Etiqadla təsərrüfatçılığın

278 Dinin kor-koranə etiqadla məhdudlaşması haqda təsəvvür nədir?

- Dialektikadır
- Həqiqətdir
- Fərziyyədir
- Keçmişin qalıqlarıdır
- Yalandır

279 Müasir dövrdə dinə marağın artması nə ilə izah olunur?

- Dini ideologiyanın cəlb edilənliyi ilə
- İqtisadi problemlərdən yaxa qurtatmaq üçün səy göstərilməsi ilə
- Siyasi konyunktura ilə
- Elmdən uzaq olan adamların dini sistemlərə diqqət yetirməsi ilə
- Dini təsisatların özünü "reklam" etməsi ilə

280 Müxtəlif dinlərin tarixini bilmək nəyə imkan verir?

- Zəngin empirik materialları toplayıb minilliklərin müdrikliyini cəmləşdirməyə
- Fəlsəfə tarixinin əsas ideyalarını anlamağa
- Bəşəriyyətin dini təkamülünün mahiyyətinə nüfuz etməyə
- Bunların hamısı
- İnsan həyatının mənası ilə bağlı axtarışlar dairəsinə aid olan bütün çətin Problemlərin həlli yollarını axtarıb tapmağa

281 Hansı dinlər zəkani mənəvi dayaq kimi qəbul edir?

- Buddizm və iudaizm
- Sintoizm və induizm
- Zarvanizm və zərdüştilik
- Xristianlıq və İslam
- Bunların heç biri

282 Göstərilənlər sırasında din nəyə təsir etmir?

- Elmə
- Siyasətə
- İqtisadiyyata
- Mənəvi azadlığa
- Fəlsəfəyə

283 Eyni dünyagörüşünü bölüşən adamları birləşdirən, ünsiyyəti asanlaşdıran dini funksiya hansıdır?

- Refleksiya
- Kompensator
- İnteqrasiya
- Heç biri
- Tənzimləyici

284 Din inteqrativ dünyagörüşü funksiyasını yerinə yetirərkən nəyi ifadə edir?

- Cəmiyyəti
- İnsanı
- Təbiəti

- Bunların hamısını
 Dünyanı

285 Sistemli şəkildə dini nəzəriyyəyə nə deyilir?

- Ateizm
 Dini rasionallıq
 Dini relyativizm
 İlahiyyət
 Dini pozitivizm

286 Din tərkibinə görə neçə hissədən ibarətdir?

- 5.0
 2.0
 3.0
 4.0
 6.0

287 Səməvi dinlərin sırasına hansı aid deyil?

- İudaizm
 Buddizm
 İslam
 İnduizm
 Xristianlıq

288 Dinin birinci tipini bir çox hallarda necə adlandırırlar?

- Deizm
 Animizm
 Monizm
 Büt-pərəstlik
 Politeizm

289 Öz pərəstiş obyektini bu və ya digər təbiət qüvvələrində əks etdirən din necə adlanır?

- Ənənəvi
 Səməvi
 Dünyəvi
 Etnik
 Xüsusi

290 Dini neçə tipə bölmək olar?

- Dörd
 Beş
 Üç
 İki
 Altı

291 Din və dini etiqadlar nəyə görə fərqlənir?

- Pərəstiş obyektinin seçilməsinə
 Dini ayinlər təcrübəsinə
 Etiqadə ifadə edən normalara
 Hamısına görə
 Tanrı haqqında təsəvvürlərin məcmusuna

292 Müxtəlif submədəniyyətləri təmsil edənlər nəyə əsasən fərqlənilir?

- Bunların hamısı
- Düşüncələrinə görə
- Həyat tərzinə görə
- Peşələrinə görə
- Geyimlərinə görə

293 Postindustrial cəmiyyətdə submədəniyyətlərin rəngarəngliyinin artması nə ilə bağlıdır?

- Differensiasiyanın artması
- Siyasiləşmənin genişlənməsi
- Şəxsiyyətin deqradasiyası
- Böhranların çoxalması
- Plüralizmin zəifləməsi

294 Kütləvi mədəniyyətdən “submədəniyyətlər” şəbəkəsinə keçid hansı dövr üçün səciyyəvidir?

- Postindustrial cəmiyyət
- Sənaye cəmiyyəti
- Texnotron cəmiyyət
- Aqrar-sənaye cəmiyyəti
- İndustrial cəmiyyət

295 Postindustrial cəmiyyətdə istehsalın hansı təşkili formasına keçid baş verir?

- Xırda mobil istehsal
- Kütləvi istehsal
- İri müəssisə və təşkilat
- Artel və icma
- Fabrik və zavod

296 Müasir dövrdə yeni peşələrə hansı peşə aid deyil?

- Operator
- Lif optikası üzrə mütəxəssis
- Proqramçı
- Materiallar üzrə dizayner
- Sualtı arxeoloq

297 Postindustrial cəmiyyətdə hansı anlayışın məzmunu ciddi transformasiyalara məruz qalır?

- Əmək
- İş
- İş yeri
- İşsizlik
- Bunların hamısı

298 Müasir menecmentdə rəhbərlik nəyin əsasında qərar qəbul edir:

- Ekspert rəyi
- Öz məntiqinin məhsulu
- Hadisələrin nə cür cərəyan etməsi
- Siyasi konyunktura
- İctimai rəyin öyrənilməsi

299 “Ad hoc”larda insanların fəaliyyəti üçün nə səciyyəvidir?

- İşçinin öz üzərində təzyiqin hiss etməməsi

- Bunların hamısı
- İşçi və müdiriyyət arasında yeniliklər
- Kiçik mexaniki əməliyyatların yerinə yetirilməməsi
- Yüksək mobillik

300 “Ad hoc”lar harada yaradılır?

- Bunların hamısında
- Bürokratik təşkilatlar
- Təhsil müəssisələri
- Dövlət təşkilatları
- Elm müəssisələri

301 “Operativ” menecment adlanan müvəqqəti strukturların yaradılması nə ilə bağlıdır?

- Yaranan problemlərin həll edilməsi
- Maddi və mənəvinin vəhdətinin optimallaşdırılması
- Vətəndaşların hüquqlarının təmin edilməsi
- İnsanların siyasi və iqtisadi cəhətdən maariflənməsi
- İqtisadiyyatda itkilərin minimal olması

302 Yeni texnologiyaların tətbiqi nəticəsində istehsal proseslərini səciyyələndirən xüsusiyyət:

- Onlara insan amilinin böyük təsir göstərməsi
- Onların böyük sürətlə cərəyan etməsi
- Onların böyük işçi qüvvəsini cəlb etmək imkanı
- Onların siyasi sabitliyə töhfə verməsi
- Onların bürokratik iyerarxiya sistemindən asılı olmaması

303 Konveyer olmayan istehsal vahidlərində çalışan işçilərdən hansı keyfiyyətlər tələb olunur?

- Bilik və işçi vərdişlərinə malik olmaq
- Bunların hamısı
- Yüksək peşəkarlıq
- Mürəkkəb işi görmək qabiliyyəti
- Yaradıcı yanaşma

304 İndustrializm dövründə sənaye istehsalındakı mənfi cəhətlər nə ilə səciyyələnir?

- Müxtəlifliyin və fərdiçiliyin olmaması
- Bunların hamısı
- Monoton iş
- Standartlaşdırılmış fəaliyyət
- Həmkərlər ittifaqının tərəqqipərvər amilləri müdafiə etməməsi

305 Dəyərin formalaşmasında biliyin və idarəetmənin əhəmiyyətinə hansı nəzəriyyədə diqqət yetirilmir?

- Əlavə dəyər nəzəriyyəsi
- Əmək-dəyər nəzəriyyəsi
- Heç birində
- Tələb və təklifin nisbəti nəzəriyyəsi
- İzafi dəyər nəzəriyyəsi

306 Postindustrial cəmiyyətdə dəyərin başlıca mənbəyini nə təşkil edir?

- Kapital
- İnsan
- Bilik
- Mülkiyyət

Əmək

307 Postindustrial cəmiyyətin hərəkətverici qüvvəsinə nə aid deyil?

- Elm
 Şüur
 İnformasiya
 Bilik
 Texnologiya

308 Xidmət sahələri iqtisadiyyatda hansı dövrdə yarandı?

- XX əsrin 70-ci illərində
 XX əsrin 50-ci illərindən başlayaraq bir neçə onillik ərzində
 XXI əsrin əvvəllərində
 Bu iqtisadiyyat sahəsi hələ yaranmayıb
 XX əsrin 60-cı illərində

309 1956-cı ildə ABŞ-da hansı sahənin işçiləri əl əməyi işçilərinin sayını üstələməyə başladı?

- Təhsil
 Bunların hamısı
 Kommunikasiya
 Pərakəndə ticarət
 İdarəetmə

310 Xidmət sferasının kəskin şəkildə genişlənməsinə nə səbəb oldu?

- Yeni fəaliyyət sahələrinin meydana gəlməsi
 Bunların hamısı
 Meqapolislərin yaranması
 Ənənəvi peşələrin yox olması
 İnformasiya texnologiyalarının sənayeyə tətbiqi

311 Ənənəvi peşələrin qeyri-ənənəvi peşələrlə əvəz olunması nə ilə əlaqələndirilir?

- Sənayenin daha da sürətlə inkişafı ilə
 Sosial strukturun təkmilləşməsi ilə
 Əməyin ilkin tələbat olması ilə
 İnformasiya texnologiyalarının tətbiqi ilə
 Bürokratik idarəetmə sisteminin yaranması ilə

312 Yeni informasiya texnologiyalarının tətbiqi nədə köklü dəyişikliklər yaratdı?

- Şəxsiyyətin dünyagörüşündə
 İnsanın şəxsi tələbatlarında
 Siyasi sistemdə
 Sənayenin strukturunda
 Elmi fəaliyyətin mahiyyətində

313 Postindustrializm bütövlükdə iqtisadi inkişafın neçənci mərhələsini təşkil edir?

- Yeni
 Birinci
 İkinci
 Üçüncü
 Dördüncü

314 İndustrializm bütövlükdə iqtisadi inkişafın neçənci mərhələsini təşkil edir?

- Yeni
- dördüncü
- Birinci
- İkinci
- Üçüncü

315 Kənd təsərrüfatı bütövlükdə iqtisadi inkişafın neçənci mərhələsini təşkil edir?

- Yeni
- İkinci
- Dördüncü
- Birinci
- Üçüncü

316 Hazırda inkişaf etmiş ölkələrdə əhalinin hansı hissəsi kənd təsərrüfatının payına düşür?

- Yarısı
- 25 %-i
- Üçdə biri
- Cüzi bir hissəsi
- Yarısına yaxın

317 Bəşəriyyətin yaşadığı indiki nəsillə ərzində bir çox ölkələrdə kənd təsərrüfatı ilə bağlı hansı dəyişikliklər baş verdi?

- İqtisadi səmərə verməyən sfera kimi qəbul edildi
- Onu sənayenin nailiyyətləri ilə birləşdirməyə qərar verildi
- Onu yeni şəraitə uyğunlaşdırmağa cəhd edildi
- Onun dominant rolundan imtina edildi
- Onun elmdən asılılığı bəyan edildi

318 Neçənci ömür parçası ərzində insanın ehtiyatlara münasibəti radikal şəkildə dəyişmişdir?

- Son iki
- Son dörd
- Son üç
- Son nəsillə
- Son altı

319 Bu günə qədər yaşamış bəşər övladının neçə nəsli elektrik mühərriklərindən istifadə edib?

- Axırıncı beş nəsillə
- Axırıncı üç nəsillə
- Axırıncı dörd nəsillə
- Axırıncı iki nəsillə
- Axırıncı bir nəsillə

320 XX əsrin ortalarında Qərbi ölkələrində çoxsaylı dəyişikliklər dövrü ümumi şəkildə necə adlandırılır?

- Sənaye cəmiyyətinə keçid
- İndustrial cəmiyyətə keçid
- İnformasiya cəmiyyətinə keçid
- Postindustrial cəmiyyətə keçid
- Postinformasion cəmiyyətə keçid

321 Postindustrial cəmiyyətə keçid dövründə informasiya texnologiyalarının inkişafına səbəb olmuş və indi də bu inkişafın səbəbidir:

- Heç biri

- Praktiki biliyin nəzəriyyəni üstələməsi
- Nəzəri və praktiki biliyin ziddiyyət təşkil etməsi
- Nəzəri biliklə mühəndis-texniki fikrin qovuşması
- Nəzəri və texniki biliyin dialektikası

322 XIX əsrdə və XX əsrin əvvəllərində böyük ixtiraçıların vacib cəhəti:

- Bunların heç biri
- Praktiki biliyin əhəmiyyətinə neytral yanaşmışlar
- Nəzəri və fundamental elmi mütləqləşdirmişlər
- Nəzəri elmdən uzaq olmuşlar
- Zehni biliyi üstün tutmuşlar

323 Mürəkkəb sistemlərin idarə olunması onlara enerjitutumlu texnologiyalardan istifadə etmək nədən effektivdir?

- Məntiqli təsir
- Rasional təsir
- Sistemli təsir
- Energetik təsir
- Maddi təsir

324 Kibernetika və sinergetika hansı anlayışlar arasında yeni münasibətlər yaradır?

- Mürəkkəblik, informasiya, potensial, sabitlik
- Rasionallıq, informasiya, enerji, potensial
- Rasionallıq, informasiya, enerji, idarəetmə
- Mürəkkəblik, informasiya, enerji, idarəetmə
- Sabitlik, informasiya, qüvvə, iyerarxiya

325 Postindustrial cəmiyyətə keçid dövründə yaranmış və özünü təşkil proseslərini Öyrənən elm:

- Kombinatorika
- Kibernetika
- İnformatika
- Sinergetika
- Riyazi təhlil

326 Mürəkkəb sistemlərin idarə edilməsi haqqında yeni elmi istiqamət:

- Termodinamika
- Riyazi təhlil
- Apologetika
- Kibernetika
- Multiplikasiya

327 Postindustrial cəmiyyətə keçid dövründəki elmi-texniki tərəqqi nəyə gətirib çıxardı?

- Elektron nəzarət sisteminin yaradılması
- Sosial-siyasi strukturun mürəkkəbləşməsi
- Müxtəlif sferalarda dəyişikliklərin sürətlənməsi
- Bunların hamısı
- Bürokratik idarəetmə sisteminin yararsızlaşması

328 Hansı dövrdə elmi-texniki tərəqqi permanent hadisəyə çevrildi?

- XX əsrin 70-cı illərində
- XX əsrin 30-cı illərində
- XX əsrin 50-cı illərində

- XX əsrin 60-cı illərində
- XX əsrin 40-cı illərində

329 XX əsrin ortalarından başlayan mürəkkəb sistemlərin öyrənilməsi prosesi nəyə gətirib çıxartdı?

- Cəmiyyətdə ziddiyyətlərin azalmasına
- İnsanlarda yeni potensial imkanların aşkarlanmasına
- Dünyada enerji böhranının aradan qaldırılmasına
- İnformasiya texnologiyalarının yaradılmasına
- Kosmik fəzanın fəth edilməsinə

330 XX əsrin 30-cu illərində fundamental elmlər sahəsində baş verən dəyişikliklər nəyə gətirib çıxartdı?

- Fundamental elmlərdə yeni istiqamətlərin meydana gəlməsinə
- Mürəkkəb sistemlərin öyrənilməsinə
- Fundamental elmlərin digər elmlərdən seçilməsinə
- Praktiki əhəmiyyət kəsb edən tədqiqatların başlanmasına

331 İndustrializmin özgüləşmə probleminə nə aiddir?

- Təsisat və sosial qüvvələrin fəaliyyətinin insanın köklü maraqları ilə ziddiyyət təşkil etməsi
- Bunların hamısı
- İnsanın anonim xarakter alması
- İnsanın funksiyalarının ondan alınması
- İnsanın funksiyalarının təsisat və sosial qüvvələrə çevrilməsi

332 İndustrial cəmiyyətin səmərəsizliyi hansı dövrdən başladı?

- XX əsrin əvvəlləri
- XX əsrin ortaları
- XIX əsrin ortaları
- XV əsrin ortaları
- XX əsrin sonları

333 İndustrializmin doğurduğu problemlərə nə aiddir?

- Özgələşmə problemi
- Ekoloji problemlər
- Bunların hamısı
- Demografik problemlər
- Energetik böhran

334 İndustrializm dövründə metodun sosial təzahürü:

- Əmək
- Demokratiya
- Tələbat
- Hüquq
- Əxlaq

335 İndustrializm dövründə metodun hökmranlıq vasitələri:

- İnsan, həyat
- Elm, texnika
- Siyasət, əxlaq
- Əmtəə, xidmət
- Din, ayinçilik

336 Bürokratik idarəetmə modelində sabitlik ünsürünə nə aid edilir?

- İşçinin iqtisadi təminatının güdməsi
- Bunların hamısı
- İşçinin təşkilata sadiqliyi
- İşçinin öz maraqlarını təşkilatın tələbatlarına tabe etməsi
- İşçinin öz keçmiş fəaliyyətinə mənsub olduğu təşkilata verdiyi töhfə

337 Fabrik-konveyer bürokratik idarəetmə modelinin neçə elementi var?

- İki
- Beş
- Dörd
- Üç
- Altı

338 İndustrializmin iqtisadi əsasını təşkil edən vətəndaş cəmiyyəti hansı dövrdə qərarlaşır?

- XVIII əsrdə
- XV əsrdə
- XVI əsrdə
- XVII əsrdə
- XIV əsrdə

339 Rasional əməyi müqəddəs dini borc səviyyəsinə qaldıran din:

- Heç biri
- İudaizm
- Pravoslavlıq
- Protestantizm
- Katolisizm

340 Protestantizmə görə Allahın ali məqsədi olan harmoniya nə ilə əldə edilə bilər?

- Düşüncəli əxlaqla
- Mənəvi fəaliyyətlə
- Davamlı ibadətlə
- Rasional əməklə
- Fiziki fəaliyyətlə

341 Protestantizmə görə Allah öz məqsədini nə ilə həyata keçirir?

- Xristian dinini şüurlu qəbul edən insanların vasitəsilə
- Xüsusi keyfiyyətlərə malik olan peyğəmbərlərin vasitəsilə
- Tanrının yaratdığı mələklərin vasitəsilə
- Etiqadı kamil olan insanların əməlləri vasitəsilə
- Müsbət mənəvi mühit yaradan dindarların vasitəsilə

342 İlkin kapital yığımlı geniş məkanda nəyə gətirib çıxardı?

- İnsanın ali dəyəərə çevrilməsinə
- Mərkəzləşmiş dövlətlərin yaranmasına
- Maddi və mənəvi dəyərin üz-üzə qoyulmasına
- İndustrializmin yaranmasına
- Elmi dünyagörüşününü qələbə çalmasına

343 Avropa dövlətlərinin Amerikaya ekspansiyasının nəticəsində dünyəvi maraqların özünü təsdiq etməsi prosesi hansı dövrdən başlayır?

- XII əsrdən etibarən
- XIV əsrdən etibarən

- XI əsrdən etibarən
- XV əsrdən etibarən
- XVI əsrdən etibarən

344 Avropa İntibahı dövründə xristianlığın mütləq başlanğıcı nəyə məruz qaldı?

- Təkamül inkişaf yolu ilə getdi
- İflasa uğradı
- Əlçatmaz səviyyəyə qalxdı
- Dünyəvi hadisəyə çevrildi
- Dolğun şəkildə inkişaf etdi

345 Xristianlığın nəyə qarşı mübarizəsi onu təbiətin fəvqündə dayanmağı öyrətdi?

- Bunların heç biri
- Nəfsə
- Mifologiyaya
- Bütperəstliyə
- Azadfikirliyə

346 İntibah dövrünün şəhər sakinləri ilahiyə məxsus olan nəyi təbiət və həyatda tapmağa çalışmışdılar?

- Gözəllik
- Əbədiyyət
- Harmoniya
- Bunların hamısını
- Kamillik

347 Mərkəzləşmiş Avropa şəhərlərində yaşayan insanlar üçün nə səciyyəvi idi?

- Dünyagörüşə aid olan təsəvvürlərə yenidən nəzər salma
- Dünyanı fərdi şəkildə qavrama
- Azadfikirlik
- Bunların hamısı
- Xristianlığı yenidən mənalandırma

348 Kilsənin nüfuzuna daha ciddi zərbəni nə vurdu?

- Sosial-iqtisadi islahatlar
- Elmi tərəkürün inkişafı
- Reformasiya hərəkatı
- Avropa İntibahı
- Fransız materializmi

349 Dünyəvi hakimiyyətin xristian kilsəsini üstələməsi hansı proseslə bağlıdır?

- Elmi tərəkürün inkişafı
- Antroposentrizm dünyagörüşünün təşəkkülü
- Sosial-iqtisadi dirçəliş
- Mərkəzləşmiş dövlətlərin yaranması
- Panteizm ideyalarının yayılması

350 Milli dövlətlər çərçivəsində mərkəzləşmə siyasətinə kim dəstək verirdi?

- Tacirlər
- Xırda və orta istehsalçılar
- Sənətkarlar
- Bunların hamısı
- Torpaq sahibləri

351 Hansı dövrdə baş verən hadisələr xristianlıqdan qaynaqlanan mənəvi enerjinin Zəifləməsinə səbəb olmuşdur?

- IX əsrin sonlarından etibarən
- X əsrin sonlarından etibarən
- XI əsrin sonlarından etibarən
- XIII əsrin sonlarından etibarən
- XII əsrin sonlarından etibarən

352 Avropalıların zəngin İslam mədəniyyəti ilə təmaslarını artıran nə olmuşdur?

- İslam ölkələrinə gəliş-gediş
- Din zəminində əməkdaşlıq
- İqtisadi inkişaf
- Səlib yürüşləri
- İntibahın xüsusiyyətləri

353 Qərb mədəniyyətinin inkişafında həlledici rol oynamışdır:

- Mənəviyyat
- İqtisadiyyat
- Rasionalizm
- Xristianlıq
- İdrak

354 İndustrializm nəyin nəticəsi olaraq meydana gəlmişdir?

- İqtisadiyyatın dialektik inkişafının
- Tarixi hadisələrin
- Həyati məna kəsb edən zəruriyyətin
- Dərin çevrilişlərin
- Siyasi münasibətlərin

355 Qlobal təhlükə almış cinayətkarlıq problemi nə ilə bağlıdır?

- İnsan alveri
- Silah satışı
- Beynəlxalq terrorizm
- Bunların hamısı
- Narkotik

356 Qloballaşmanın mənfi nəticələri onun hansı inkişaf mərhələsində özünü büruzə verir?

- II
- I
- V
- IV
- III

357 Antiqlobalistlərin əksəriyyətinin əsas məqsədi nədir?

- İnsanı yüksəkliklərə ucaltmaq
- Tənəzzülə son qoymaq
- Problemləri həll etmək
- Müharibə təhlükəsini zəiflətmək
- Ədaləti bərpa etmək

358 Antiqlobalist təşkilatlarının adını çəkin:

- «İnsan və heyvanların birləşmiş cəbhəsi»
- «Qara blok»
- «Şans-2000»
- Bunların hamısı
- «Sınıf müharibə»

359 1999-cu ildə antiqlobalistlər nə ilə diqqəti cəlb etmişdirlər?

- Postsovet ölkələrinin suverenliyinin bir daha dəstəklənməsi
- Dünya neftinin qiymətinin qalxmasına nail olunması
- "Roma klubu"nun dağılmasının sürətləndirilməsi
- ÜTT-nin toplantısının təxirə salınması
- TMK-ın işsizliyə gətirən siyasətinin tənqid edilməsi

360 Amerikasayağı qloballaşma hansı təhlükəyə səbəb ola bilər?

- İqtisadi
- İnformasiya
- Hərbi
- Bunların hamısı
- Siyasi

361 Qloballaşma dövründə ssuda kapitalının qoyuluşları hansı rəqəmlər arasında tərəddüd edir?

- 0.25
- 4-10%
- 2-15%
- 8-20%
- 20-25%

362 ABŞ-ın qloballaşma modelini tədqiqatçılar nə ilə əlaqələndirirlər?

- Qloballaşmanın yeni inkişaf mərhələsi ilə
- Qloballaşmanın tənəzzülə gətirməsi ilə
- Qloballaşmanın müsbət tərəfləri ilə
- Qloballaşmanın mənfi tərəfləri ilə
- Qloballaşmanın inkişaf templəri ilə

363 Qloballaşma dövründə nəyin üzərində nəzarət çətinləşir?

- Mal
- Maliyyə
- Texnologiyalar
- İnsan və işçi qüvvəsinə
- Xidmət

364 Qlobal orta sinfin formalaşmasının əsas səbəbi nədir?

- Servis iqtisadiyyatının meydana gəlməsi
- Yeni ideoloji təminatın təsirliliyi
- Böyük maliyyə axınlarının mobilliyi
- Ən yeni texnologiyaların yayılması
- Sosial strukturun dəyişməsinə tələbat

365 Qlobal orta sinfə kim daxildir?

- Biznesmen
- Menecer
- Programçı

- Bunların hamısı
 Mütəxəssis

366 Qlobal elitaya kim daxildir?

- Şoumenlər
 Hüquqşünaslar
 Maliyyəçilər
 Bunların hamısı
 İnternet xadimləri

367 Qloballaşma dövründə transmilli qüvvəyə kim yaxud nə aid edilir?

- Beynəlxalq qeyri-hökumət təşkilatları
 Transmilli birliklər
 Transmilli problemlər və siyasət
 Dövlətlərarası transmilli təşkilatlar

368 Qloballaşma prosesində iştirak edən qüvvə:

- İnformasiya
 Subyektlər
 Enerji
 Bunların hamısı
 Maddi ehtiyatlar

369 Qloballaşma dövründə onun üstünlükləri kim tərəfindən mənimsənilir?

- Gizli dünya miqyaslı təşkilatlar
 Beynəlxalq təşkilatlar
 Fövqəladə dövlətlər
 TMK
 Demokratik qüvvələr

370 Qloballaşma prosesi dövründə yeni müstəqil dövlətlərin meydana gəlməsi nəyin ifadəsidir?

- Milli mentalitetə sadiqliyin
 Milli münasibətlərin differensiasiyası
 Milli adət-ənənələrə riayətin
 Milli dirçəlişin qərarlaşmasının
 Milli özünüdərkin artması

371 Hansı ölkədə qloballaşma ixracın artırılması və qlobal iqtisadiyyatda iştiraka əsaslanan iqtisadi strategiya çıxarklənəməyə yol açmışdır?

- Çin
 Tayvan
 Sinqapur
 Bunların hamısında
 Koreya

372 İkili səciyyə ilə yanaşı qloballaşma prosesinin digər səciyyəvi cəhəti hansıdır?

- Qarşısızalmazlığı
 Mütərəqqiliyi
 Dayanıqlılığı
 Ziddiyyətliliyi
 Zəruriliyi

373 Müasir dövrdə qloballaşma prosesinin hansı aspekti haqqında bəhs edilir?

- İnformasiya
- Sosial-siyasi
- Hərbi
- Bunların hamısı
- Maliyyə-iqtisadi

374 Qlobal iqtisadiyyatın əsasını hansı təsisatlar təşkil edir?

- Həmkarlar ittifaqı
- İqtisadi inkişaf nazirliyi
- Trestlər
- TMK
- Holdinqlər

375 Qloballaşma dövründə bütün valyutalar gün ərzində hansı şəhərin valyuta birjalarında satılırmı?

- Honq-Konq
- London
- Tokio
- Moskva
- Nyu-York

376 Hansı dövlətlər qloballaşma dövründə öz sərhədləri daxilində iqtisadi fəallığa nəzarət etmək qabiliyyətini itirirlər?

- Orta səviyyəli
- Dini
- İnkişaf edən
- Milli
- Geridə qalmış

377 Qloballaşma dövründə mal və xidmətlərin hansı həcmi tam ya qismən istehlakçı ölkələrin hüdudlarından kənarında istehsal olunur?

- Təxminən 60%-i
- Təxminən dördü biri
- Təxminən 75%-i
- Təxminən yarısı
- Təxminən üçü biri

378 Qlobal iqtisadi orqanizmin tərkib elementlərini nə bağlayır?

- Planetar informasiya şəbəkəsi
- Ümumdünya istehsal satış strukturları
- Qlobal maliyyə sistemi
- Bunların hamısı
- Əmək bölgüsü

379 Qloballaşma zamanı dünya iqtisadi birliyi nəyə çevrilir?

- Milli təsərrüfatın vahid qlobal orqanizmin elementinə çevrilməsi
- Bütöv iqtisadi sistemə
- Vahid qlobal orqanizmə
- Bunların hamısı
- Vahid qlobal orqanizmin milli təsərrüfatlardan ibarət olması

380 Ümumplanetar sistemin formalaşmasının ağırlıq mərkəzini nəyin inkişafı təşkil edir?

- Mədəniyyətin
- Siyasətin
- Texnologiyanın
- İqtisadiyyatın
- Elmin

381 Nəyin inkişafının yeni mərhələsində qlobal bəşəriyyətin formalaşması başlamışdır?

- Elmin
- Texnikanın
- Siyasətin
- Bunların hamısının
- İqtisadiyyatın

382 İnformasiya və texnologiya inqilabları, kommunikasiya sistemlərinin yeni nəslinə nə aiddir?

- İnternet
- Reaktiv aviasiya
- Rabitə peykləri
- Bunların hamısı
- Mikrosxemlər

383 XX əsrin sonuna yaxın real zaman rejimində nəyin yerdəyişməsi sürətlənmişdi?

- Bunların hamısı
- İdeya
- Kapital
- İnsan
- Sənədlərin

384 Müasir qloballaşma prosesini yaşayan dünya birliyinin həyatında yeni obyektiv şəraitin əsas cəhəti:

- XX əsrin əvvəllərinə yaxın Yer kürəsinin dövlətlər arasında bölüşdürülməsi
- İnsan, kapital, ideya və s.-n mobilliyinin sürətlənməsi
- XX əsrin 60-cı illərindən etibarən bəşəriyyətin qlobal bir tam olduğunu dərk etməsi
- Bunların hamısı
- Ciddi qlobal problemlərin baş verməsi

385 Antiqlobalizm qloballaşmanı səciyyələndirən hansı yanaşmaya aiddir?

- Heç bir yanaşma
- Qlobal multimədəni cəmiyyət dövrü
- Qloballaşma solumun sistemli transformasiyası dövrü
- mədəniyyət və ənənələrin dağılması dövrü
- Qlobal iqtisadi artım dövrü

386 “Qloballaşma solumun sistemli transformasiyasıdır” deyən müəlliflərin fikircə, «artım hüdudları»nı aşan bəşəriyyəti nə gözləyir?

- Onun ziddiyyətliyi
- Onun tənəzzülü
- Onun təkamülü
- Onun dağılması
- Onun sabitliyi

387 Hansı yanaşma çərçivəsində qloballaşmanın konstruktiv xarakter daşdığı «artım hüdudları» axtarılır?

- Heç bir yanaşma
- Qlobal iqtisadi artım dövrü kimi

- Qlobal multimedani cəmiyyət dövrü kimi
- Qloballaşma solumun sistemli transformasiyası kimi
- Mədəniyyət və ənənələrin dağılması kimi

388 “Qloballaşma solumun sistemli transformasiyasıdır” yanaşmasının nümayəndələri daha çox hansı sahədə baş verən dəyişikliklərə həssasdırlar?

- Mənəvi
- Siyasi
- Sosial
- İqtisadi
- Mədəni

389 Ənənəvi siyasi məkanın dağıldığı bir şəraitdə Qərb sivilizasiyasının əsas nailiyyətləri sırasında nə yox olur?

- «istehlak cəmiyyəti»
- «risk cəmiyyəti»
- «ədalət cəmiyyəti»
- «rifah cəmiyyəti»
- «informasiya cəmiyyəti»

390 Alman sosioloqu U.Bekin konsepsiyasının adı:

- «istehlak cəmiyyəti»
- «qərb cəmiyyəti»
- «ədalət cəmiyyəti»
- «risk cəmiyyəti»
- «informasiya cəmiyyəti»

391 Qloballaşmanı cəmiyyətin əks-siyasiləşməsi və əks-tənziqlənməsi prosesi kimi səciyyələndirən alim kimdir?

- B.Klinton
- O.Lafonten
- R.Darendorf
- U.Bek
- B.Geyts

392 Qloballaşmanı milli-mədəni inteqrasiya prinsiplərinə söykənən ənənəvi siyasi qaydaların dağılması kimi qiymətləndirən yanaşma hansıdır?

- Heç bir yanaşma
- Qlobal iqtisadi artım dövrü kimi
- Qlobal multimedani cəmiyyət dövrü kimi
- Qloballaşma solumun sistemli transformasiyası kimi
- Mədəniyyət və ənənələrin dağılması kimi

393 Qloballaşmanın təhlilində S.Hantinqton nəyə xüsusi əhəmiyyət verir?

- Mədəniyyətlərin tənəzzülü və onun həlli yolları
- Millətlərin kompakt yaşaması və onların bir-biri ilə assimilyasiyası
- Siyasi xadimlərin ambisiyaları və onlara nəzarət
- Ehtiyatların məhdudluğu və onların bölgüsü
- İnsanların dünyagörüşü və onların inkişafı

394 Qloballaşmanın təhlilində S.Hantinqton hansı anlayışdan istifadə edir?

- Mədəni arxetip

- Mədəni-tarixi tip
- Lokal sivilizasiyalar
- Mədəni-etnik sivilizasiyalar
- Sivilizasiya

395 S.Hantinqtona görə, qloballaşma prosesində yeni münaqişələri qaynaqlandıran səbəb nədir?

- Sosial bərabərsizlik
- Siyasi münasibətlər
- Mədəniyyətin zəifliyi
- İqtisadi inkişaf
- Milli mentalitet

396 S.Hantinqton dünya miqyasında neçə etnik-mədəni sivilizasiyaları fərqləndirir?

- 12.0
- 6.0
- 10.0
- 8.0
- 14.0

397 “Qloballaşma əsrlərlə qurulan mədəni sərhədləri silir və mədəni identikliyi dağıdır” mövqeyinin nümayəndəsi?

- B.Klinton
- O.Lafonten
- R.Darendorf
- S.Hantinqton
- B.Geyts

398 “Qlobal multimədəni cəmiyyət dövrü” yanaşmasına görə qloballaşma nəyi dağıdır?

- Mədəni münasibətləri
- Mədəni artefaktları
- Mədəni davranışı
- Mədəni identikliyi
- Mədəniyyət əsərlərini

399 Qloballaşmanın mədəniyyətlərarası və geosiyasi münasibətlərin xüsusi keyfiyyət halı kimi səciyyələndirilməsi onu ifadə edən hansı yanaşmada öz əksini tapır?

- Belə yanaşma mövcud deyil
- Qloballaşma solumun sistemli transformasiyası kimi.
- Qlobal iqtisadi artım dövrü kimi
- Qlobal multimədəni cəmiyyət dövrü kimi
- Mədəniyyət və ənənələrin dağılması kimi

400 Qloballaşmaya qlobal multimədəni cəmiyyət dövrü kimi yanaşma sıra etibarilə neçənci yerdədir?

- Birinci
- Dördüncü
- Üçüncü
- İkinci
- Beşinci

401 Qlobal iqtisadi artım dövrü yanaşmasında qloballaşma prosesləri nə cür qiymətləndirilir?

- Qeyri-qənaətbəxş
- Qeyri-müəyyən

- Xudbin
- Nikbin
- Qənaətbəxş

402 Qlobal iqtisadi artım dövrü yanaşması çərçivəsində qloballaşma bəşəriyyətin hansı problemlərini həll etməyə imkan verir?

- İşsizlik
- İnkişaf etməkdə olan ölkələrin problemləri,
- Beynəlxalq münaqişələr
- Bunların hamısı
- Yoxsulluq

403 F.Nuşeler qloballaşmanı nə cür izah edir?

- Heç bir yanaşmanın münayəndəsi deyil
- Qloballaşma solumun sistemli transformasiyası kimi.
- Qlobal multimədəni cəmiyyət dövrü kimi
- Qlobal iqtisadi artım dövrü kimi
- Mədəniyyət və ənənələrin dağılması kimi

404 Qloballaşmanı qlobal iqtisadi artım dövrü kimi qəbul etmir:

- B.Klinton
- O.Lafonten
- R.Darendorf
- U.Bek
- B.Geyts

405 Hal-hazırda qloballaşmanın sistemli öyrənilməsi prosesinə neçə yanaşma var?

- İki
- Altı
- Beş
- Dörd
- Üç

406 Qloballaşmanın 3-cü mərhələsinə aid olan cəhətlər sırasında hansı düz deyir?

- XX əsrin əvvəllərindəki iqtisadi artım
- 1929-1933-cü illərin böyük depressiyası
- I və II Dünya müharibələri
- Xalqların assimilyasiyası və dissimilyasiyası
- İmperializm, yaxud inhisarçı kapitalizm

407 Qloballaşma probleminə retrospektiv baxışda onun neçə inkişaf mərhələsini fərqləndirmək olar?

- İki
- Altı
- Beş
- Dörd
- Üç

408 Hansı yunan filosofunun fikirləri dünyanın vahidliyi qənaətinə gəlməyə əsas verir:

- Protaqor
- Epikür
- Sokrat
- Platon

Aristotel

409 Qloballaşma prosesinin orijinallıq dərəcəsinin müəyyənləşdirməsindəki çətinliklər nədən irəli gəlir?

- Qloballaşma prosesinin öyrənilməsindəki plüralizm
 Qloballaşmanın öyrənilməsində vahid bir fikrə gəlinməməsi
 Qloballaşmanın ancaq obyektiv amillərlə izah edilməsi
 Qloballaşmaya oxşar proseslərin tarixdə yaşanması
 Qloballaşmanın aktuallığının inkar edilməsi

410 Fəlsəfə qloballaşma prosesini nəyə təsiri baxımından nəzərdən keçirir?

- Bəşəriyyətə perspektiv planda
 Sosial reallığa
 İnsan şəxsiyyətinə
 Bunların hamısı
 Sosial varlığa

411 Hansı yanaşma qloballaşma prosesini insan ölçüsü mövqeyində dəyərləndirməyə imkan verir?

- Kulturoloji
 Sosial
 Siyasi
 Fəlsəfi
 Əxlaqi

412 Qloballaşma problemini hansı prizmadan araşdırılmasında bir kasadlıq var:

- Kulturoloji
 Sosial
 Siyasi
 Fəlsəfi-metodoloji
 İqtisadi

413 Planetar vahidləşməni doğuran amil:

- Qarşılıqlı təsir
 Qarşılıqlı bağlılıq
 Qarşılıqlı asılılıq
 Bunların hamısı
 Qarşılıqlı çulğalaşma

414 Qloballaşma prosesi nəyin yaradılmasına səbəb olur?

- Qarşılıqlı inam, qarşılıqlı etibar
 Qarşılıqlı təqlidmə, qarşılıqlı təşviqetmə
 Qarşılıqlı məsuliyyət, qarşılıqlı cavabdehlik
 Qarşılıqlı asılılıq, qarşılıqlı bağlılıq
 Qarşılıqlı dostluq, qarşılıqlı rəqabət

415 Qloballaşmanın "...dünyanın inkişaf strategiyasını əhəmiyyətli dərəcədə müəyyənləşdirən" amilə çevrildiyini deyən müəllif:

- K.Marks
 M.Meybullayev
 A.Samsin
 R.Mehdiyev.
 P.Kopnin

416 Müasir zaman, yeni dünyanın yeni düzəni, yeni qaydalar toplusunu özündə ehtiva edən münasibətlər sistemi təşəkkül tapmaqda olan dövr hansıdır?

- Bütövlükdə XXəsr
- XX əsrin I yarısı – XX əsrin ortaları
- XX əsrin sonu -XXI əsrin əvvəlləri
- XX əsrin ortaları- XXI əsrin əvvəlləri
- XX əsrin əvvəlləri –XX əsrin ortaları